

SOCIALRÅDGIVEREN

OK18
HUSK AT STEMME!

BERLAU:

**"Uden den massive
opbakning var vi
ikke endt med det
gode resultat**

FØRTIDSPENSION:

Store forskelle i kommunernes
sagsbehandling gør proces uigennemskuelig

GUIDE:

Sådan forebygges stress
i fællesskab

Der er behov for at få øje på de unges ressourcer

Socialt udsatte unge er en langt mere nuanceret gruppe og kan mere, end vi har blik for. Der er behov for at få øje på de unges ressourcer fremfor at fortælle dem om alt det, de ikke kan, siger adjunkt **Vibeke Bak Nielsen**, som har skrevet ph.d. om socialt udsatte unge, der udfordrer socialt arbejde.

- Hvad er det for en gruppe, vi taler om, når vi taler om udsatte unge?

Det er unge, der ikke passer ind i de forståelser, vi traditionelt har af, hvem udsatte unge er, fordi de ikke nødvendigvis bærer på en belastet opvækst og kan placeres i kassen for social arv. Det er for eksempel dem, som har svært ved at finde sig til rette i de uddannelses tilbud, de tilbydes adgang til, det er unge, som pendler mellem offentlige ydelser, tidsbegrænsede vikariater eller andre former for løse ansættelser, og unge, som i perioder lever af lånte penge og hustler sig gennem hverdagen.

- Du taler om, at den enkelte unge kan bevæge sig mellem forskellige positioner - hvad mener du?

De responderer meget forskelligt på de krav, der stilles til dem, og de udfordringer, de møder i deres hverdag. Ikke bare fra den ene dag til den anden, men også i forskellige situationer. De forsøger at frigøre sig fra på forhånd definerede forståelser af, hvem de er, hvad de kan, og hvad de burde kunne. For de forståelser passer ikke altid med de forståelser, de selv har. Denne gruppe af unge kan ikke finde sig til rette i de kasser, de tilbydes.

- Hvad betyder det for det sociale arbejde med den unge, at han ikke passer ind i kasserne?

Vi har kun adgang til et lille hjørne af det, de unge tænker og gør. Resten henter vi i nogle på forhånd definerede forståelser af udsatte unge, deres problemer og mulige løsninger. Der er kasser, de skal passe i. Vi laver sociale diagnoser som "umotiveret", "ustabil", "utilpasset", og vi beskriver, hvordan de begrænses af manglende ikke bare faglige, men også personlige og sociale færdigheder. Der er behov for at få øje på de unges ressourcer. Det er så kraftfuldt at møde dem der, fremfor at fortælle dem om alt det, de ikke kan.

- Hvorfor er det svært at få øje på?

Det er ikke svært at få øje på. Det er svært at få lov til at arbejde med, fordi der politisk er en meget stram uddannelsesdiskurs, og fordi vi for efterhånden mange år siden afskaffede ungdomsarbejdsløshed som fænomen og gjorde det til et spørgsmål om, hvorvidt de unge var motiverede for uddannelse. Det betød også, at vi afskaffede alle de sociale problemer, der følger med ungdomsarbejdsløshed.

- Hvad vil du gerne have, at socialrådgivere bruger din viden til?

Til at få øje på, at socialt arbejde kan meget mere end det, vi som socialrådgivere har mulighed for indenfor de politiske rammer. At de unge kan meget mere med det, de har at arbejde med - og sammen kunne socialrådgiverne og de unge skabe forandringer, der ville gøre en forskel. Socialt arbejde er et vigtigt samfundsprojekt. Ikke bare som myndighedsudøvere, men som sociale forandringsaktører.

5HURTIGE

Vibeke Bak Nielsen er uddannet socialrådgiver, cand.scient.soc og har en ph.d. i socialt arbejde fra Aalborg Universitet. Hun er forfatter til artiklen "Udsatte stemmer udfordrer handlingsrummet i socialt arbejde" i Uden for nummer 36, der er med denne udgave af Socialrådgiveren.

// Kommunerne implementerer førtidspensionsreformen utrolig forskelligt. Derfor bliver det også forskelligt, hvor mange der får pension. Vi ved fra praksis, at det ikke er ligegyldigt, hvem der vurderer.

Iben Nørup, arbejdsmarkedsforsker

4

8

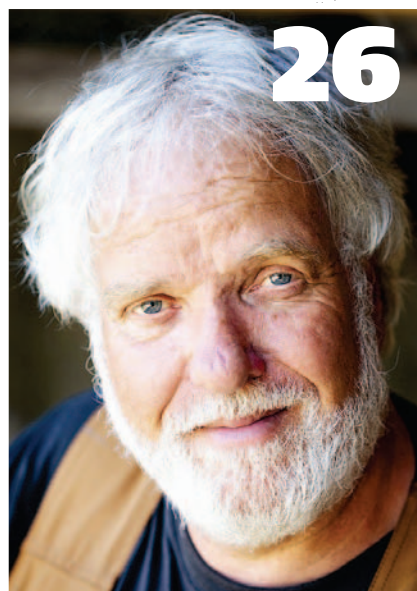
OK18

Massiv opbakning sikrer lønstigninger og mere i pension

Det er et rigtigt godt resultat, som jeg er tilfreds med og glæder mig til at stemme ja til. Sådan siger socialrådgivernes formand, Majbrit Berlau, i et interview om det helt igennem usædvanlige overenskomstforløb. Se hvad overenskomstresultatet kommer til at betyde for dig.

26

MIG & MIT ARBEJDE
Socialrådgiver Kim Kromann holder af at bygge små og store fristeder.

Foto: Kissen Møller Hansen

02 Fem hurtige

04 Pensionsnævn

Store forskelle i kommunernes sagsbehandling af førtidspension.

08 OK18

BERLAU: "Uden den massive opbakning var vi ikke endt med det gode resultat" Stor opbakning fra offentligt ansatte sikrer lønstigninger og mere i pension.

10 Et usædvanligt forhandlingsforløb

Interview med socialrådgivernes formand om det dramatiske forhandlingsforløb.

12 Det betyder forliget for dig

Socialrådgivere kan se frem til reallønstigninger og markant mere i pension

13 Sådan foregår urafstemningen

14 Tillidsvalgte er tilfredse med OK18-forliget

Syv tillidsrepræsentanter vurderer resultatet.

16 Forligsbanden

Fanevagten foran Forligningsinstitutionen gav et særligt sammenhold.

18 Guide mod stress

Gode råd til at forebygge stress i fællesskab.

20 Hver fjerde efterlyser flere kolleger

Socialrådgivere har højt arbejdspress. DS foreslår en national handleplan mod stress.

22 Kort nyt

24 Et liv efter troen

Unge, som bryder ud af trosamfund, har brug for støtte til at klare det nye liv.

26 Mig og mit arbejde

Socialrådgiver Kim Kromann er sjakbajs for Byg UDENFOR i Aarhus.

27 Juraspalten

Præcisering af reglerne om førtidspension og ressourceforløb.

28 Kommentar

Kan samarbejdet mellem kommune og almen praksis reddes, spørger overlæge.

35 Klumme fra praksis

Klogere på børnevenlig retspleje.

36 Leder

Socialrådgiveren

udgives af
Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B
1253 København K
Telefon 7010 1099
ds@socialraadgiverne.dk
www.socialraadgiverne.dk

Ansvarshavende redaktør
Majbrit Berlau
mbb@socialraadgiverne.dk
Redaktør
Susan Paulsen
sp@socialraadgiverne.dk

Journalister
Bjarke Hartmeyer Christiansen
bhc@socialraadgiverne.dk
Lærke Øland Frederiksen
lof@socialraadgiverne.dk
Kommunikationsmedarbejdere
Martin Hans Skouenborg
mhs@socialraadgiverne.dk
Birgit Barfoed
bb@socialraadgiverne.dk

Annoncer
DG Media a/s
Havneholmen 33
1561 København V
Telefon 7027 1155
Fax 7027 1156
epost@dgmedia.dk
Grafisk design
Salomet Grafik
Pernille Kleinert
Anna Olesen

Forsideillustration
Morten Voigt
Tryk
Datagraf
Årsabonnement
700 kr. inkl. moms
Løssalg
50 kr. pr. nummer plus
forsendelse

Socialrådgiveren udkommer
12 gange om året
Dette nummer udkommer
24. maj 2018.
Artikler og indlæg er ikke
nødvendigtvis udtryk for
organisationens holdning.
Kontrolleret oplag: 16.327
Trykt oplag: 18.200
ISSN 0109-6103

Store forskelle i **kommunernes sagsbehandling** af førtidspension

Det er en retssikkerhedsmæssig udfordring, at strukturen omkring behandlingen af sager om førtidspension varierer kraftigt fra kommune til kommune, mener Dansk Socialrådgiverforening. Og flere socialrådgivere, som behandler førtidspensionssager, kritiserer, at processen er uigennemskuelig for borgerne.

Når en borger indstilles til førtidspension i Fredericia, har kommunens pensionsteam det endelige ord i sagen. Teamet består af en leder og tre socialrådgivere, men sådan er det ikke i alle kommuner. Faktisk viser en rundspørge, som Politiken har foretaget med udgangspunkt i en analyse fra Dansk Socialrådgiverforening, at pensionsteams – eller pensionsnævne som de også kaldes – er vidt forskelligt sammensat fra kommune til kommune, både når det gælder antal og medlemmernes faglige baggrund.

Nogle steder består nævnet udelukkende af ledere i kommunen, mens der i andre kommuner sidder en række medarbejdere fra jurister til socialrådgivere.

- Kommunerne burde indrette sig på samme måde, så borgerne ved, hvad de kan regne med. Sagsbehandlingen bør foregå på samme måde, uanset hvilken kommune man bor i, siger tillidsrepræsentant for socialrådgiverne i Randers Jobcenter, Anja Thaning, der ikke tidligere har tænkt over pensionsnævnets sammensætning.

- Jeg og mine kolleger har aldrig tænkt over, hvad vores pensionsnævn var, for de følger altid indstillingen fra rehabiliteringsteamet. Det er et problem, for vi tænker ikke over, at der er andre måder at organisere det på end den, vi kender. Alle organiseringer giver et forskelligt resultat og har konsekvenser, siger hun.

Forskel på en økonom og en socialrådgiver

En af de store ændringer i reformen af førtidspension og fleksjob fra 2013 er kravet om, at hver kommune skal oprette et tværfagligt rehabiliteringsteam, der sikrer borgere med komplekse problemer en helhedsorienteret indsats og indstiller til for eksempel ressourceforløb eller førtidspension. Ifølge loven skal teamet bestå af repræsentanter fra beskæftigelses-, social- og sundhedsområdet samt regionens sundhedskoordinator, mens andre områder kan inddrages, når det er relevant for den enkelte borgers sag. Derimod er det helt op til hver enkelt kommune at bestemme, hvem der træffer afgørelsen, og langt de fleste har lagt beslutningen i et pensionsnævn.

Ifølge postdoc Iben Nørup, der forsker i blandt andet udsatte grupper på arbejdsmarkedet, er pensionsnævnene et eksempel på, hvor forskelligt kommunerne har indrettet sagsbehandlingen efter reformen.

- Kommunerne implementerer førtidspensionsreformen

utrolig forskelligt. Derfor bliver det også forskelligt, hvor mange der får pension. Vi ved fra praksis, at det ikke er ligegyldigt, hvem der vurderer, siger hun til Politiken og bakkes op af DS-formand Majbrit Berlau.

- Vi kan ikke sige, at sammensætningen af pensionsnævnet afgør, hvor mange der får ressourceforløb eller førtidspension. Men der er selvfølgelig forskel på, hvad en økonom, en jurist og en socialrådgiver lægger vægt på, og hensynet til det social- og sundhedsfaglige bør vægte højere end kommunens budget, siger hun.

Behov for overskuelig proces

I mange tilfælde er det svært at finde oplysninger om kommunernes behandling af sager om førtidspension, og kun de færreste kommuner har lagt sammensætningen af deres pensionsnævn åbent frem. Det gør det ifølge Majbrit Berlau svært for borgerne at gennemskue processen.

- Det virker uigennemskueligt for de fleste, tror jeg, og borgere med komplekse problemer har brug for en klar og overskuelig proces, siger hun og understreger, at det også handler om borgernes retssikkerhed.

- Man skal som borger have mulighed for at overskue behandlingen af ens egen sag, og man skal kunne stole på, at man får en sagsbehandling af nogenlunde samme standard, uanset hvor i landet man bor. Hvis kommunerne var mere åbne

og tilkendte pension på stort set samme måde, ville vi ikke have denne diskussion igen og igen, siger Majbrit Berlau.

Det samme mener socialrådgiver Christine Sarka, der er socialpolitisk konsulent i FOA og tidligere teamleder og faglig

konsulent i Tårnby Jobcenter med ansvar for rehabiliteringsområdet.

- Hvis man har mistillid til systemet, og det forstår jeg godt, at mange har, så kan gennemsigtighed måske hjælpe på det. Kommunerne kan vise, at der ikke foregår noget hemmeligt, og der er in-

”Kommunerne burde indrette sig på samme måde, så borgerne ved, hvad de kan regne med.

Anja Thaning, tillidsrepræsentant, Randers Jobcenter

SKOLEN R
FUKING NEDERN

Tid til at starte på en frisk?

Årsager til unges mistrivsel kan være mange. At komme væk og starte på en frisk har i mange tilfælde en positiv og motiverende effekt. På Bogø Kostskole har vi stor erfaring med at give unge den tryghed i "næsten" familiære rammer, som skal til, for at de kan udvikle sig og komme videre - både med uddannelse og i sociale sammenhænge.

Vi er kendt for at have et varieret og oplevelsesrigt læringsmiljø, hvor vi tager højde for den enkelte elevs forudsætninger og stiler efter faglige og personlige mål til at give eleven et skub videre til et sundt voksenliv. Blandt andet introducerede vi sidste år KOSMOS - et specialpædagogisk tiltag for unge, der til daglig har store udfordringer i deres læring. Det kan være af faglig, social, men også af emotionel karakter. Målet med KOSMOS er det samme som for

resten af skolen, at give alle elever de bedste muligheder for læring og udvikling.

Boenhederne og fritidsliv vægtes højt på Bogø Kostskole. Vi sætter en ære i at skabe hyggelige og hjemlige forhold og møder hver enkelt elevs behov med ordentlighed, nysgerrighed og engagement.

**Ring 55 86 74 00 for mere info eller se:
bogoe-kostskole.dk**

**BOGØ
KOSTSKOLE**

■ Kommunerne implementerer førtidspensionsreformen utrolig forskelligt. Derfor bliver det også forskelligt, hvor mange der får pension.

Iben Nørup, forsker ved Center for Arbejdsmarkedsforskning, AAU

gen grund til opbygge barrierer. Det er godt at spille med åbne kort.

Spild af ressourcer

Hvis rehabiliteringsteamet indstiller en borger til førtidspension, men pensionsnævnet giver afslag, skal sagen tilbage til rehabiliteringsteamet og behandles igen. I de fleste kommuner følger pensionsnævnet meget ofte indstillingen, men i Faaborg-Midtfyn Kommune blev omkring hver tredje indstilling til førtidspension i 2017 sendt tilbage til rehabiliteringsteamet.

Ifølge Christina Sarka bør kommunernes rehabiliteringsteam selv have kompetencen til at træffe afgørelserne.

Pensionsnævnet er spild af ressourcer. En af intentionerne med reformen er, at rehabiliteringsteams medlemmer skal besidde både faglige og beslutningsmæssige kompetencer på deres område. Så kan teamet sammen med borgeren træffe nogle beslutninger, der efterfølgende hurtigt kan bevilges og gennemføres i praksis uden modstand fra de bevilgende instanser. Det kan for eksempel handle om, hvorvidt en borger skal i ressourceforløb eller have førtidspension. Hvis kommunerne efterlever dette, er det helt overflødigt at have et pensionsnævn, siger hun.

Stram økonomistyring

Det er socialrådgiver og fællestillidsrepræsentant i Brøndby Kommune Ulla Steno Larsen enig i. Brøndby har som den angiveligt eneste kommune i landet valgt at lade rehabiliteringsteamet træffe afgørelse i sager om førtidspension.

- Sådan bør det være alle steder. Jeg mener ikke, at det giver mening at have et nævn, der kan overtrumfe rehabiliteringsteamet, siger Ulla Steno Larsen, som understreger, at hun alligevel møder en række udfordringer som sagsbehandler for aktivitetsparate borgere.

- Hos os holder rehabiliteringsteamet et formøde uden borgeren og mig, og teamet bliver ofte enige om afgørelsen der. På selve mødet bliver jeg ikke hørt, men afleverer bare papirerne og giver et kort resume af borgerens sag, og der bliver ikke lagt stor vægt på det, jeg skriver i rehabiliteringsplanen, siger hun og foreslår selv, at borgerens sagsbehandler burde være på rehabiliteringsteams møde.

- Vi må jo ikke vurdere i sagsakterne, så jeg kun-

ne godt tænke mig, at vi deltog i formøderne. Det er et principielt spørgsmål, for jeg mener, at den, der er tættest på borgeren, skal inddrages i beslutningerne.

Det samme mener tillidsrepræsentant på jobcentret i Randers, Anja Thaning. Hun må som borgerens sagsbehandler kæmpe for at få taletid på rehabiliteringsteams møder, mens andre har meget mere at skulle have sagt.

- Socialfagligheden er jo det helt centrale. Vi har den erfaring og viden, der skal til for at afgøre, hvad borgeren har brug for. Hvis den socialfaglige vurdering fik mere vægt i sagerne, ville det gøre en stor forskel, siger Anja Thaning, der mener, at det helt generelt er blevet for svært at få førtidspension.

- Der skal selvfølgelig være snor i udgifterne, men jeg synes, at balancen er tippet. Den økonomiske styring er blevet for stram, siger hun. **S**

Så forskellige kan pensionsnævn se ud

Greve: En faglig konsulent med socialfaglig baggrund

Nordfyns: Leder af socialcentret og en administrativ medarbejder

Vordingborg: Tre afdelingsledere og en teamleder

Assens: En socialrådgiver, en HK-uddannet medarbejder og en leder (socialrådgiver)

Esbjerg: To HK-uddannede medarbejdere

Fredericia: En teamchef og tre socialrådgivere

Lemvig: En leder og en jurist

Kilde: Politiken

Ses vi på Folkemødet?

Vær med, når Dansk Socialrådgiverforening debatterer på Folkemødet på Bornholm

DS sætter socialpolitisk aftryk på Folkemødet 14.-17. juni med deltagelse i 31 debatter – og derudover er DS selv vært for to arrangementer, der lige som sidste år bliver holdt i FTFa-teltet. Se oversigt på socialraadgiverne.dk/folkemoedet

DS inviterer alle medlemmer af Dansk Socialrådgiverforening på Folkemødet til reception fredag den 15. juni, kl. 19.30 i FTFa-teltet; C29.

Fredag, 15. juni, kl. 15.00-16.00 i C29 - FTFa-teltet

Hvordan ser livet som fattig ud i Danmark i 2018?

Få indblik i fattigdommen både i fakta og praksis. Hvorfor er fattigdommen steget, og hvordan kommer den til udtryk?

Fattigdommen er steget gennem de seneste år som følge af nedsatte ydelser, og herudover er det nederste sikkerhedsnet blevet svækket. Jonas Schytz Juul fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd vil give et kort indblik i fakta, hvorefter der vil være debat mellem Dansk Socialrådgiverforening, en repræsentant fra SAND og Winnie Berndtson, som er leder for Kirkens Korshær i København.

DELTAGERE:

Jonas Schytz Juul, analysechef, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Winnie Berndtson, korshærsleder København, Kirkens Korshær
Mads Bilstrup, formand for Region Nord i Dansk Socialrådgiverforening

Fredag, 15. juni, kl. 18.00-19.00 i C29 - FTFa-teltet

Socialpolitikken efter reformerne

Sociolog Rasmus Willig og DS' formand Majbrit Berlau debatterer: Ødelægger det voksende pres på borgere tilliden i samfundet?

Hvad betyder forringelserne af velfærden for borgernes tillid til systemet? Skaber presset på løn- og arbejdsvilkår frygt for at ytre kritik blandt lønmodtagerne? Producerer konkurrencestaten flere tabere end vindere? Hør sociolog Rasmus Willig, forsker og forfatter til flere bøger om umyndiggørelse og vilkårene for kritik, og formanden for Dansk Socialrådgiverforening, Majbrit Berlau. Sammen taler de om velfærdssamfundets og socialpolitikens tilstand i lyset af politikernes mange reformer, det voksende pres på lønmodtagerne og tillidskrisen mellem borgere, politikere og system.

DELTAGERE:

Majbrit Berlau, formand for Dansk Socialrådgiverforening
Rasmus Willig, lektor, ph.d., RUC

**Et forsikringsfællesskab for dig,
der kender aktivlovens §81 bedre
end din egen bukselomme.**

Bauta Forsikring er et forsikringsfællesskab for udvalgte faggrupper, blandt andre socialrådgivere. Vi er ejet af vores medlemmer med alle de fordele, der følger med.

Vores mål er at sikre dig den lavest mulige pris og den højest mulige erstatning.

Tjener vi for meget på en forsikring, kommer det også dig til gode, enten ved at vi sænker priserne eller forbedrer dine forsikringer.

Derudover belønner vi dig årligt med en rabat på dine forsikringer, når du har været medlem i tre år.

Hvis du kan se meningen, så se, hvordan du bliver medlem.

Gå ind på bauta.dk/blivmedlem eller ring til os på 33 95 76 81.

Bauta Forsikring - en del af LB Forsikring A/S,
CVR-nr. 35 50 08 36, Farvergade 17, 1463 København K

Bauta Forsikring
En del af LB Forsikring

BERLAU:

“Uden den massive opbakning var vi ikke endt med det gode resultat”

Det er et rigtigt godt resultat, som jeg er tilfreds med og glæder mig til at stemme ja til. Sådan siger socialrådgivernes formand, Majbrit Berlau, i et interview om det helt igennem usædvanlige overenskomstforløb,

Se hvad overenskomstresultatet kommer til at betyde for dig, og hvad socialrådgivere landet over mener om resultatet, som sikrer reallønstigninger og markant højere pension.

Historien om et helt usædvanligt forløb, der endte godt

Efter måneders benhårdt arbejde, masser af aktivisme, medlemmer der sagde nok er nok, og vi er mere værd, meget lidt nattesøvn, op- og nedture, glæde og frustrationer, lykkedes det at lande en overenskomst for socialrådgiverne og alle andre offentligt ansatte. Majbrit Berlau ser tilbage på de historiske OK18-forhandlinger og et resultat, hun glæder sig til at stemme ja til.

Majbrit Berlau tøver ikke et sekund, før hun konstaterer, ”at OK18 kommer til at gå over i historiebøgerne, som et forløb, der på alle leder og kanter er helt usædvanligt.”

- For det første, fordi vi sad over for en arbejdsgiver, der på trods af at Danmark var midt i et opsving, mente, at de offentligt ansatte ikke skulle have andel i væksten. Det stod hurtigt klart, at de alene betragtede os som en post på udgiftssiden i regnskabet – ikke som nogen, der skaber værdi for samfundet. Og for arbejdsgiverne handlede det om at minimere udgifterne til løn og i øvrigt forringe de vilkår, vi har, siger Majbrit Berlau.

- Det var også usædvanligt at opleve, hvordan arbejdsgiverne på tværs af kommuner, stat og regioner stod sammen om at ville forringe vores vilkår. Det betød, at vi i de faglige organisationer meget tidligt måtte binde os tæt sammen for at få en lønudvikling i det offentlige, der følger den private. Samtidig bandt vi os også sammen, da vi lavede den berømte musketer-ed på lærernes ret til at forhandle en arbejdstidsaftale. En ed, der betød, at vi i slutningen af 2017, helt usædvanligt, meddelte arbejdsgiver, at vi ikke ville igangsætte nogen forhandlinger, før de reelt havde sat gang i en forhandling om arbejdstiden med Danmarks Lærerforening.

Absurd lockoutvarsel

Først da Danmarks Lærerforening i februar meddelte Forhandlingsfællesskabet, at de havde en reel forhandling med KL, kunne overenskomstforhandlingerne gå i gang.

- Men der var vi jo allerede langt henne i forløbet. Vi havde kort tid til at forhandle, og vi stod meget langt fra arbejdsgiverne. Det ender i et sammenbrud, hvorefter vores forhandlere burer sig inde i Forligsinstitutionen. Herefter sender vi, fuldstændig traditionelt, et strejkevarsel afsted for ca. ti procent af vores medlemmer for at presse på for en forhandlet løsning. Men så møder vi jo en arbejdsgiver, som varsler lockout for stort set hele den offentlige sektor, fortæller Majbrit Berlau.

Socialrådgiverne var en af de faggrupper, der modtog det mest omfattende lockoutvarsel.

- I DS var vi dybt forundrede. KL stillede sig frem og sagde, at man ville lockoute således, at man beskyttede blandt andet de udsatte børn. Og et par timer efter modtager jeg et lockoutvarsel fra KL, der lyder på næsten 100 procent af socialrådgiverne i Kommunerne. Det var en absurditet uden lige. For det første optrappede de risikoen for en storkonflikt massivt, men de demonstrerede også, at de nærmest ukritisk havde sprøjtet lockoutvarsler ud, forklarer Majbrit Berlau.

Det lykkedes DS at forhandle en friholdelsesaftale hjem for socialrådgiverne på store dele af børneområdet, men historien om lockoutvarslerne sender et signal om, hvad man kan forvente ved fremtidige forhandlinger, vurderer Berlau.

- Jeg tror faktisk ikke, at man var helt klar på, hvor omfattende lockoutvarslerne egentlig var, da de blev sendt afsted. Men ikke desto mindre har vi nu set en arbejdsgiver, der i 2013 var parat til at lockoute alle undervisere i Danmark, og nu i 2018 var parat til at lockoute stort set alle offentligt ansatte. Det er nye toner, som jeg tror vi er nødt til at regne med i analysen, når vi skal vurdere, hvad vi kan forvente en anden gang, siger Majbrit Berlau.

En løsning for alle

Da forhandlingerne var havnet i forligsinstitutionen, gik DS og de øvrige faglige organisationer sammen om at skabe kampagnen "En løsning for alle".

- Vi kan se, at hvis vi skal have en chance for at vinde styrke ved forhandlingsbordet, så er vi nødt til at mobilisere den styrke fagbevægelsen har, nemlig alle medlemmerne. Og det er et andet og fuldstændigt afgørende forhold, som gør OK18 til et helt udsædvanligt forløb – nemlig, at overenskomstforhandlingerne blev noget, de fleste medlemmer tog ansvar for, siger Majbrit Berlau.

Hun mener, at det i høj grad er de offentligt ansatte, der bærer ansvaret for, at Danmark ikke havnede i storkonflikt.

- Uden den massive opbakning, medlemsaktivismen og den positive ener-

gi; uden viljen til at tænke kreativt og holde sammen med sine kollegaer på tværs af faglige organisationer ude på arbejdspladserne, så var OK18 ikke endt med det gode resultat, vi står med i dag, siger hun.

Et rigtig godt resultat

Og netop resultatet, hvordan vil Majbrit Berlau betegne det?

- Det er et rigtig godt resultat, som

■ Vi nåede jo en samlet økonomisk ramme på 8,1 procent. Det er fedt. Arbejdsgivernes udgangspunkt var 6,9 procent for det kommunale og regionale område og 6,7 procent på det statslige område. Det havde betydet, at vi ikke engang kunne have lavet en real-lønssikring af os selv over hele perioden. Nu får alle socialrådgivere lønforbedringer – allerede fra 1. april, med tilbagevirkende kraft.

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening

jeg er tilfreds med og glæder mig til at stemme ja til. Selv om jeg dog gerne havde set, at aftalen også havde en arbejdstidsaftale for underviserne.

- Vi nåede jo en samlet økonomisk ramme på 8,1 procent. Det er fedt. Arbejdsgivernes udgangspunkt var 6,9 procent for det kommunale og regionale område og 6,7 procent på det statslige område. Det havde betydet, at vi

ikke engang kunne have lavet en real-lønssikring af os selv over hele perioden. Nu får alle socialrådgivere lønforbedringer – allerede fra 1. april, med tilbagevirkende kraft.

Foruden lønstigningen er Berlau særligt glad for de markante pensionsforbedringer og afskaffelsen af privatlønsværnet.

- Jeg er selvfølgelig rigtig tilfreds med, at vi har hævet alle socialrådgivere op på en pensionsprocent over 15. Det har været et delmål for DS i rigtig mange år, så jeg skal ærligt indrømme, at jeg blev meget glad indeni, da vi i Forhandlingsdelegationen kunne underskrive en aftale med det resultat, siger hun.

- En af de største sejre er dog, at vi har fået skovlen under Finansministeriets økonomistyring af de offentligt ansattes løn, fordi vi har fået fjernet privatlønsværnet. Det lyder teknisk, men det er sådan set det, der har gjort, at Finansministeriet har kunnet holde vores lønninger nede i forhold til den private lønudvikling.

Det første forlig

Men før Berlau og Forhandlingsdelegationen nåede dertil, måtte de den 25. april træffe en svær beslutning om at lande en delaftale på det regionale område.

- I en hver forhandling skal der et gennembrud til, for at man kan komme videre. På det tidspunkt havde vi siddet i ugevis i Forligsen uden at komme igennem til arbejdsgiver – hverken på det ene eller andet område. Vi kunne se, at det på det regionale bord var det muligt at nå arbejdsgiver i et forlig, hvor vi kunne indfri alle de fælles krav, vi havde i Forhandlingsfællesskabet. Alle de krav, der lå bag kampagnen "En løsning for alle". Og da vurderingen fra vores forhandlere var, at et sammenbrud og dermed en storkonflikt var på vej, så valgte vi at indgå et delforlig.

- Der har været megen spekulation om, hvor vidt delforliget på det regionale område efterlod lærerne på perrenen ved kommunernes bord. Men nej, aldrig! Meldingen til Anders Bondo fra DS var klokkeklar: Intet forlig i kommunerne, uden lærerne var med i en eller anden form. At vi så alle sammen

havde ønsket, at de var med en regulær arbejdstidsaftale, det skal der ikke herske tvivl om. Vi er mange, der deler skuffelsen over, at det ikke var muligt.

- Samtidig vil jeg understrege, at den aftale om kommissionsarbejdet, der nu skal i gang, er forhandlingsfællesskabets aftale. Det betyder, at vi alle fortsat står sammen om, at i 2021 skal underviserne have en arbejdstidsaftale. Både af hensyn til folkeskolen, men bestemt også, fordi vi i DS har medlemmer, der arbejder som undervisere. Og som faglig organisation kan vi naturligvis ikke acceptere, at deres arbejdstid er reguleret ved lov.

Håb for det faglige arbejde

Majbrit Berlau glæder sig over, at alle offentligt ansatte kom med i sidste ende, og at Forhandlingsfællesskabet kollektivt har godkendt alle forlig. Samtidig mener hun, at det engagement vi har set ved OK18, giver håb for fremtidens faglige arbejde.

- Vi har vist, at vi kan noget helt særligt, når vi holder sammen – både på tværs af fag og i vores egne faglige fællesskaber. Og det, tror jeg også, er blevet bemærket. Både hos arbejdsgiver og langt ind på Christiansborg. For mig har det været helt unikt at se tillidsfolk tage så massivt et ansvar i en fuldstændig turbulent periode. At se medlemmer, som aldrig før har været på gaden – stå i røde t-shirts og kasketter – og vise Danmark, at vi er mere værd – det er meget stort.

■ Jeg er selvfølgelig rigtig tilfreds med, at vi har hævet alle socialrådgivere op på en pensionsprocent over 15.

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening

■ Jeg synes, vi skylder en særlig tak til vores mange aktive medlemmer og tillidsfolk der ved at skabe synlighed om, at vi er mere værd, gav styrke ved forhandlingsbordet. Det skabte resultater.

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening

- Over hele Danmark deltog socialrådgivere i demonstrationer med vores fine flag og bannere. Der blev lavet ”5 i 12”-happenings på arbejdspladserne, som fik Facebook til at flyde over med billeder af socialrådgivere i røde t-shirts. Aldrig har der været så mange til klub- og TR-møderne. Jeg synes, vi skylder en særlig tak til vores mange aktive medlemmer og tillidsfolk der ved at skabe synlighed om, at vi er mere værd, gav styrke ved forhandlingsbordet. Det skabte resultater.

Socialrådgiverne kan komme langt med erfaringerne fra OK18 og det sammenhold, der er bygget op, vurderer Majbrit Berlau.

- Det er nok ikke sidste gang, at Finansministeriet er kommet med beregninger, der viser, at offentligt ansatte skal have mindre i løn, eller vores vilkår skal forringes. Jeg vil næsten godt garantere, at det ligger på overenskomstbordet en gang til i 2021 og frem. Men vi skal også bruge vores sammenhold og erfaringerne i hverdagen – i vores arbejdsliv, når vi udsættes for konstante forandringer, når arbejdsmiljøet eller fagligheden er hårdt presset og så videre. Så er det vigtigt at vide, at en af de måder vi kan skabe forandring på, det er ved at holde sammen. Det er i hvert fald den konklusion, hovedbestyrelsen er nået frem til.

I øvrigt en hovedbestyrelse, der virkelig har knoklet hårdt og truffet mange, også svære, beslutninger undervejs i forløbet, pointerer Berlau.

Berlau: Brug din indflydelse

Nu skal medlemmerne stemme om OK18-forligene. Hovedbestyrelsen i DS har enstemmigt anbefalet et ja til overenskomsten, men det der ligger Majbrit Berlau allermest på sinde, er, at så mange som muligt stemmer.

- Jeg vil gerne opfordre alle medlemmer til at tage stilling til overenskomsten og deltage i afstemningen. Man må også meget gerne minde kollegaerne om, at de skal stemme. For det er så hamrende vigtigt, at medlemmerne bruger indflydelsen – jo højere en stemmeprocent, desto stærkere står vi sammen om resultatet, siger Majbrit Berlau.

DS' forhandlingsdelegation under OK18 bestod af Mads Bilstrup, Anne Jørgensen, Rasmus Balslev og Majbrit Berlau. **S**

Det betyder forliget for dig

Socialrådgivere kan se frem til reallønssstigninger og markant mere i pension blot et par elementer. Efter et langt og vanskeligt forløb er der nu aftaler på plads om overenskomster for alle socialrådgivere – både i kommuner, regionerne og staten. Resultatet er godkendt af Dansk Socialrådgiverforenings hovedbestyrelse, som enstemmigt anbefaler medlemmerne at stemme JA til overenskomstresultatet. Herunder kan du se hovedpunkterne i forligene på det kommunale og regionale område samt statens område.

Hovedpunkter i forliget på det kommunale og regionale område

- En samlet økonomisk ramme på 8,1%.
- Lønstigning på mindst 6,1% gennem de næste tre år. Herudover forventes den lokale løndannelse at være 0,6%.
- Lønnen følger fremover lønudviklingen i den private sektor. De offentlige lønninger reguleres løbende med udviklingen i de private lønninger. Det betyder, at lønnen formentlig vil stige med yderligere ca. 0,7% over de næste tre år.
- Markant højere pension.
- Flere penge til kompetencefonden. På det kommunale område er kompetencefonden blevet gjort permanent. Det betyder, at socialrådgiverne også fremover får gavn af fondens støtte til efter- og videreuddannelse, som ligger ud over den opkvalificering, den lokale arbejdsgiver betaler.
- Socialrådgivere i kommuner og regioner beholder retten til seniordage fra det år, de fylder 60. Kommunernes Landsforening ønskede, at retten til seniordage skulle følge den stigende pensionsalder.

Hovedpunkter i forliget på det statslige område

- En samlet økonomisk ramme på 8,1%.
- Lønstigning på mindst 5,6% gennem de næste tre år. Herudover forventes den lokale løndannelse at være 1,5%.
- Lønnen følger fremover lønudviklingen i den private sektor. De offentlige lønninger reguleres løbende med udviklingen i de private lønninger.
- Retten til betalt spisepause sikres. Det vil sige, at arbejdsgiverne på statens område ikke kan inddrage den betalte spisepause, for de ansatte som har den i dag, sådan som Moderniseringsstyrelsen ellers har hævdet.
- Pensionsprocenten hæves fra 17,3 til 17,6% for underviserne på SOSU-skolerne.
- Basistrin 7 og 8 hæves med ca. 1450 kroner om året for underviserne på professionshøjskolerne.
- Basistrin 2 hæves med ca. 2.000 kroner om året for øvrige socialrådgivere i staten.

Læs mere om
OK18-resultaterne
på socialraadgiverne.dk/OK18

Arbejdstid

Der er nedsat en kommission, som skal analysere og afdække udfordringer og muligheder med arbejdstidsreglerne på underviserområdet i kommunerne. På den baggrund vil man efterfølgende se på de statslig ansattes arbejdstidsaftaler – herunder arbejdstidsaftalen for underviserne på SOSU-skolerne.

Sådan stemmer du

OK18-forligene skal nu til urafstemning, og der er flere måder, du kan stemme på:

DIREKTE LINK

17. maj blev der sendt en mail til alle stemmeberettigede medlemmer med et direkte link til afstemningssiden. Følger du linket, skal du kun indtaste din fødselsdato (ddmmåå), så er du klar til at stemme.

NEMID

Du kan også gå ind på socialraadgiverne.dk/OK18, klikke på "stem her" og logge på med NemID.

STEMMESEDEL

De få medlemmer, som ikke har oplyst deres email-adresse, modtager en stemmeseddel med posten.

STEM SENEST 1. JUNI KL. 12

Du kan stemme frem til kl. 12.00 (middag) fredag den 1. juni, og afstemningsresultatet offentliggøres onsdag den 6. juni.

Hvis du har spørgsmål til selve afstemningen, kan du kontakte sekretariatet på 70 10 10 99.

7 socialrådgivere om overenskomstforliget

Hvad synes du om overenskomstforliget – og hvad stemmer du? Det har vi spurgt syv tillidsvalgte. De er tilfredse med forliget, og det skyldes især udsigten til lønstigninger, mere i pension og fastholdelse af seniorrettigheder.

Marie Vithen, fællestillidsrepræsentant, Socialforvaltningen i Københavns Kommune:

- Set i lyset af den modstand, som vi har mødt fra arbejdsgiverside, og de forringelser, de præsenterede i deres krav, er jeg godt tilfreds med forliget.

Vi får en lønstigning over de næste tre år på 6,1 procent, som sikrer vores reallønsudvikling og mere til. Løn var i top-to af vores krav til OK18, så det var vigtigt at få hentet det hjem til medlemmerne – lige som den højere pension er vigtig. Vi har heldigvis også fastholdt vores seniordage. Ved udtagelse af OK18-krav har vi drømt om bedre seniorvilkår, så det ville have været fortvivlende, hvis vi havde mistet vores nuværende rettigheder.

- Og det er et stærkt signal, at vi har fået forhandlet en ligeløns- og lavtlønspuljer til både kommuner og regioner – selv om det ikke direkte berører socialrådgiverne. Men det kan ikke være rigtigt, at vi har kollegaer i kommunerne, der tjener så lidt, at det kan være svært at leve for.

Tina Petersen, fællestillidsrepræsentant, Stevns Kommune:

- Under de givne omstændigheder er jeg tilfreds med forliget. Blandt mine kolleger har krav om lønstigninger og seniorordninger fyldt meget – der har virkelig været stor bekymring for, at seniorordningen ville blive forringet.

- I forliget er seniordagene blevet fredet, og vi får også en pæn lønstigning og mere i pension. Med andre ord er de mest fremtrædende krav opfyldt – så jeg stemmer ja, og anbefaler mine kolleger at gøre det samme. Min forventning er, at forliget stemmes hjem. En konflikt forårsaget af et nej giver ikke mening. Det er svært at forestille sig, at et regeringsindgreb skulle kunne give et bedre resultat.

Trine Quist, fællestillidsrepræsentant, Aarhus Kommune, og medlem af Dansk Socialrådgiverforenings hovedbestyrelse:

- Jeg stemmer ja til OK18. Det gør jeg, fordi vi trods historisk lange og meget svære forhandlinger nu står med et – for mig at se – rigtig godt resultat. Jeg er især glad for, at det er lykkedes at komme ud med både fine lønstigninger og pensionsforbedringer til alle, hvilket har været medlemmernes to top-prioriteter.

- Med en lønforbedring på gennemsnitligt 2500 kroner i perioden, samt en pensionsprocent på minimum 15, er vi kommet godt i mål denne gang. Herudover er jeg meget glad for afviklingen af privatlønsværnet, og at vi undgik – de fra arbejdsgiverside varslede – forringelser af seniorvilkårene.

Tina Mortensen, fællestillidsrepræsentant, Odense Kommune:

- Jeg er godt tilfreds – det er et rigtig flot resultat. Vi har fået lønstigninger og mere i pension, som har været vores højest prioriterede krav. Det er også lykkedes at bevare vores seniordage, så vi er blevet imødekommet på næsten alle vores krav.

- Det glæder mig, at vi på det kommunale område får forhøjet grundlønningen for lederne. Det har været problematisk, at medarbejdere, der har været ansat i lang tid nærmest ikke kunne stige i løn, da de har ligget tæt på ledernes grundløn. Med det nye forlig, vil vi få mere spillerum til at få menige socialrådgivere op i løn. Dansk Socialrådgiverforenings forhandlingsdelegation har gjort et godt stykke arbejde. Jeg stemmer uden tvivl ja til forliget og anbefaler kollegerne at gøre det samme.

**Mia Sønderholm, tillidsrepræsentant,
Kriminalforsorgen Herstedvester
Fængsel:**

- Jeg er positivt overrasket. Siden 2015 har vi vidst, at det vil blive svært især på statens områder. Jeg har været bekymret for, at råderummet ville være minimalt, når forhandlerne på statens område udelukkende har talt om forringelser. Og jeg er glad for, at det ikke lykkedes for Moderniseringsstyrelsen at få deres spare-dagsorden igennem – og at vi nu har udsigt til pæne lønstigninger.

- Det er et rigtig godt forlig, som jeg stemmer ja til – og det vil jeg også anbefale mine socialrådgiverkolleger at gøre.

**Michael Pedersen, tillidsrepræsentant,
Vallensbæk Kommunes Jobcenter:**

- Man skal ikke trække voldsomt i mine arme for at få dem ned, men jeg tror ikke, at vi kan konflikte os til et bedre resultat, så jeg har tænkt mig at stemme ja – og jeg vil opfordre alle til at bruge deres stemme.

- Det har været et godt forløb for sammenholdet på arbejdspladsen, hvor alle socialrådgivere nu er organiserede. Vi står stærkt, og medlemmerne har udvist et kæmpe stort engagement. Det skal vi arbejde på at fastholde – både lokalt her i klubben, men også på landsplan.

**Christine Hemme, tillidsrepræsentant
for CO10, VIA University College, Efter-/
Videreuddannelsen:**

- Jeg har som tillidsrepræsentant glædet mig over at være en del af det store sammenhold og den solidaritet, der i min optik har været årsagen til, at vi trods alt har fået en rigtig god overenskomst. Som statsansat har det været irriterende, at vores frokostpause skulle i spil, og derfor er det godt, at den nu er blevet en del af overenskomsten.

- Det betyder, at vi fremover kan have andre forhold i fokus som for eksempel seniorordninger, der ikke er en del af overenskomsten på statens områder. Det er mit håb, at det nu også viser sig, at kommissionen på lærerområdet kan få en positiv betydning, så de på sigt får en arbejdstidsaftale. Jeg synes, at vores forhandlere har gjort et kæmpe flot arbejde – tak til dem – og jeg vil bestemt anbefale et ja til overenskomsten.

Center for Selvmordsforskning afholder **Konferencen**

Unges kærestevold og dets følger

Mandag den 24. september 2018
på Hotel Hesselet i Nyborg

På konferencen præsenteres bl.a. viden indhentet af CFS i forbindelse med forskningsprojektet *Kærestevoldsramte unge*.

Målgruppe:

- Lærere
- SSP'er
- Socialrådgivere
- Fagfolk, som omgås unge i deres hverdag.

Oplægsholdere:

- Carsten Mejer Obel
- Inger Glavind Bo
- Isabella Wedendahl
- Christina Petrea Larsen
- Sarah Grube Jakobsen

Gratis deltagelse og tilmelding via
www.selvmordsforskning.dk.
Tilmeldingsfrist den 13. august.

Yderligere information:
www.selvmordsforskning.dk.

Finansieret af Ligestillingsafdelingen
under Udenrigsministeriet

Katja og Susanne klappede forhandlerne ind i Forligsinstitutionen

Overalt i landet har socialrådgivere været med til at markere fagbevægelsens opbakning til topforhandlerne under de langstrakte og dramatiske overenskomstforhandlinger. Ved Forligsinstitutionen i København etablerede socialrådgivere deres egen "forligsbande" og ofrede noget af nattesøvnen for forhandlernes og fællesskabets skyld.

Gruppekrammer med Anders Bondo, fællessang med Flemming Vinther og klapsalver til selv Michael Ziegler og Sophie Løhde, når de mødte op til forhandlinger i Forligsinstitutionen.

Socialrådgiverne Katja Barfod og Susanne Both nåede at komme på fornavn med forhandlerne i de to uger, hvor de troppede op foran Forligsinstitutionen, så snart arbejde og privatliv tillod det.

De er begge bestyrelsesmedlemmer i Dansk Socialrådgiverforenings Region Øst, og de har været drivkraften bag den gruppe, de selv har døbt forligsbanden, som har sørget for, at DS har været stærkt repræsenteret foran Forligsinstitutionen.

Tak, vi får aldrig nok af jer

Alt andet har været på standby i Katja Barfods og Susanne Boths liv de to sidste uger op til de afgørende forhandlinger i Store Bededagsferien.

- Det er da gået ud over nattesøvnen, men det har været en rigtig god oplevelse, siger Katja Barfod.

Det gjorde især indtryk, da de offentligt ansattes forhandlere kastede et banner ud inde fra Forligsinstitutionen, hvor der stod: "Tak, vi får aldrig nok af jer".

- Der blev jeg simpelthen så rørt. Det har virkelig betydet noget for vores forhandlere, at vi har været her. Når de blev trætte, kunne de komme ud og få et boost energi, siger Katja Barfod.

Susanne Both er ikke i tvivl om, at opbakningen foran Forligsinstitutionen også har haft en betydning for udfaldet af overenskomstforhandlingerne.

- Forhandlerne har flere gange sagt, at det har været med til at lægge pres på arbejdsgiverne, når så mange offentligt ansatte har været aktive ude på arbejdspladserne, i medierne og her foran Forligsinstitutionen, siger Susanne Both.

Folkefest

Lørdag den 28. april begyndte rygterne at løbe allerede fra morgenstunden. I dag ville det endelige forlig på statens område lande. Så var det ind til Forligsinstitutionen. Her holdt Susanne Both, Katja Barfod og hendes 6-årige søn ud indtil klokken 22, hvor forhandlerne endelig kom ud og præsenterede resultatet.

- I løbet af dagen kunne vi høre fra folk, der havde kontakter inde i Forligsen, at aftalen var indgået, så vi ventede og ventede bare på, at de ville komme ud, fortæller Katja Barfod.

Lørdagen udviklede sig til en ren folkefest. Da DJ'en satte "For Evigt" med Volbeat på anlægget, stak Flemming Vinther hovedet ud ad vinduet og sang med.

- Det er åbenbart et af hans yndlingsnumre. Han havde en fest oppe i det vindue, han sang ned til os, og vi sang op til

ham. Han var tydeligt lettet, så der blev vi sikre på, at forliget var landet, fortæller Susanne Both.

DS-flag med i TV

Katja Barfod og Susanne Both vurderer, at der i løbet af de tre uger har været et par hundrede socialrådgivere forbi Forligsinstitutionen, mange iført røde t-shirts og kasketter og hvide DS-flag.

- Vi har ikke kunnet gøre ligesom 3F og HK, som havde vagtplaner. Men i forhold til hvor lille en faggruppe vi er, så har vi været meget synlige, siger Susanne Both.

Blandt socialrådgiverne og pædagogerne gik der den sidste dag sport i, om det var et DS-flag eller et BUPL-flag, man kunne se i TV, når der blev filmet fra Forligsinstitutionen.

- Noget af det fede er også, at det har været med til at give os et netværk i de andre organisationer. De kontakter er jeg sikker på, at vi kan bruge en anden gang, siger Katja Barfod.

Lyst til fællesskabet

Det er ikke kun pædagoger, lærere og sygeplejersker, som Katja Barfod og Susanne Both har lært at kende foran Forligsinstitutionen. De har også mødt rigtig mange socialrådgivere, som de ikke er stødt ind i før i deres faglige arbejde.

- Mange kom forbi og sagde, at de havde set, at vi var der, og de blev bare nødt til at komme ind og fornemme stemningen, være en del af det og bakke op, siger Susanne Both.

Derfor bliver det også lettere at få socialrådgiverne på gaden næste gang, der bliver brug for det, vurderer Katja Barfod og Susanne Both.

■ Det her har tændt en ild i en masse medlemmer, som vi ikke normalt har kontakt med. Flere har fået lyst til at være en del af fællesskabet og har fået et større tilhørsforhold til DS.

Katja Barfod, socialrådgiver i Frederiksberg Kommunes Rådgivningscenter

- Det her har tændt en ild i en masse medlemmer, som vi ikke normalt har kontakt med. Flere har fået lyst til at være en del af fællesskabet og har fået et større tilhørsforhold til DS, siger Katja Barfod.

Det gælder i hvert fald Stine Kuglberg Nielsen og Sofie Rasmussen, som er socialrådgivere i Tårnby Kommunes Handicap- og Psykiatricenter.

- Vi besluttede en dag at tage ind til Forligsinstitutionen efter arbejde. Og det var super fedt, der var en rigtig god stemning og et rigtig godt sammenhold, siger Stine Kuglberg Nielsen.

De to socialrådgivere har ikke tidligere været aktive i DS.

- Men vi har helt sikkert fået lyst til at komme med igen en anden gang, siger Sofie Rasmussen. **S**

Susanne Both, 44 år (sidste billede tv), socialrådgiver i 3F Vestegnen, medlem af bestyrelsen i Region Øst.

Katja Barfod, 43 år (sidste billede th), socialrådgiver i Frederiksberg Kommunes Rådgivningscenter, medlem af bestyrelsen i Region Øst.

Gode råd til at forebygge

Hvornår har du sidst følt dig stresset, og taler du med dine kolleger og leder om det? Med en række gode råd og pejlemærker fra Dansk Socialrådgiverforening kan du i fællesskab med dine kolleger og ledelse forebygge stress og styrke trivslen på din arbejdsplads. Find ud af, hvad der giver bedst mening for jeres arbejdsplads og gå i dialog med hinanden om, hvordan I kan forbedre det psykiske arbejdsmiljø.

Sæt fagligheden højt

- Overvej, hvordan man kan investere i socialrådgivernes faglighed på en måde, der kommer borgerne til gavn på kort og langt sigt.
- Drøft hvad der er godt socialrådgiverarbejde, og hvordan både den enkelte, arbejdsgruppen og hele arbejdspladsen kan stile efter og opnå kvalitet i arbejdet.
- Evaluér arbejdsprocesser, socialfaglige metoder og resultater.
- Lær af fejlene. Hvis der er mange klager fra borgerne, er der grund til at tjekke, om der er tale om systematiske fejl, og hvad de kan skyldes.

Sørg for effektiv organisering af arbejdet

- Lav en bevidst fordeling af sager mellem socialrådgiverne ud fra en mere objektiv vurdering af sagernes kompleksitet og tidsforbrug.
- Skab ro og koncentration om arbejdsopgaverne gennem telefonfri dage, mødefri dage og administrative dage, hvor der ikke er samtaler og møder med borgere.
- Gennemgå de administrative rutiner, så der er mindst mulig spildtid og ventetid og fjern så vidt muligt overflødige registreringer og andre meningsløse arbejdsopgaver.
- Tilrettelæg beslutningsgangene på en måde, så den enkelte har beslutningskompetence i sit eget arbejde, men heller ikke føler sig alene med ansvaret.

Forebyg konflikter, trusler, vold og udhængning

- Forebyg så vidt muligt, at der opstår konflikter med borgere.
- Hvis der er risiko for trusler, vold, chikane eller udhængning i det offentlige rum, kan det være med til at øge stressniveauet, hvorimod tydelige retningslinjer om vold, og hvordan det håndteres, kan være med til at skabe ro og tryghed.

Priorité arbejdsopgaver

- Ledelse og politikere tager beslutning om, hvilke arbejdsopgaver, der er de vigtigste, og hvad der skal ske med de arbejdsopgaver, der havner nederst på prioriteringslisten.
- Tydelig forventningsafstemning og klare udmeldinger om, hvornår arbejdet er udført godt nok.
- Skaf den fornødne tid til arbejdet gennem et tilstrækkeligt antal ansatte og en passende mængde arbejdsopgaver (jf. DS' vejledende sagstal).
- Tag beslutning om, hvordan man prioriterer arbejdsopgaverne, når der er sygemeldinger eller ledige stillinger.

Sæt rammer for det grænseløse arbejde

- Undersøg, hvordan arbejdstidsreglerne overholdes på jeres arbejdsplads. Arbejdstiden skal være fleksibel, men også styrbar for både leder og medarbejder. Arbejdstiden må ikke løbe løbsk, og den må ikke være konstant forhøjet.
- Undgå at arbejdsopgaverne flyder ind i privatlivet. Hav klare forventninger til tilgængelighed og besvarelse af mails udenfor arbejdstid.

Tænk over tidsmiljøet

- Tiden kan have forskellige kvaliteter. Den kan opleves som langsom eller hurtig. Der kan være ventetid eller hurtige tilbagemeldinger. Man kan opleve flow i arbejdet eller mange afbrydelser. Prøv at tilrettelægge arbejdsdagen på en måde, så arbejdsopgaverne understøttes af den rigtige tidskvalitet.
- Mindsk forstyrrelser ved at definere de unødvendige forstyrrelser og de nødvendige afbrydelser, og lav aftaler om, hvordan I håndterer begge dele.

stress i fællesskab

Skab en kreativ og støttende arbejdspladskultur

- Sæt det kollegiale fællesskab højt, det fungerer som buffer mod stress.
- Stop brokkeri, der dræber energi og arbejdslyst, og sats på faglig funderet kritik og refleksion om problemerne. Tag aktiv stilling og bidrag med løsningsforslag.
- Husk at støtte hinanden med praktisk hjælp.
- Hold pause – og tal med hinanden om det, der fylder – både jobbet og det derhjemme.
- Anerkend den gode indsats. Ros og værdsættelse er vigtigt, også fra kolleger.

Husk uddannelse og implementering af ny viden

- Prioriter introduktion af nyuddannede og nyansatte socialrådgivere højt. Giv også mentorstøtte.
- Lav langsigtede uddannelsesplaner på arbejdspladsen både for den enkelte og for grupper af medarbejdere, og tilrettelæg kompetenceudviklingen på en sådan måde, at det kombineres med det daglige arbejde.
- Afsæt og brug midler til efteruddannelse og kurser.
- Sørg for, at der er ordentlig oplæring i it-systemer og andre administrative systemer og giv nem adgang til support.
- Sørg for supervision på faglige problemstillinger og følelsesmæssige belastninger.

Understøt god faglig ledelse

- En anerkendende ledelse, der tager ansvar for at sørge for gode rammer og vilkår, og som også er opmærksom på den enkelte medarbejder.
- En ledelse, der satser på høj social kapital på arbejdspladsen: Gensidig tillid, retfærdighed og gode muligheder for samarbejde samt fokus på kerneopgaven.
- En socialrådgiverfaglig funderet ledelse, der kan sparre og

rådgive medarbejderne, når de kommer i tvivl.

- En ledelse, der lærer af medarbejdernes og egne fejl, tillader kritik og italesættelse af problemer.
- En ledelse, der er opmærksom på sit eget arbejdsmiljø.

Følg godt op på stressramte

- Lav individuelt tilpassede planer for, hvordan stresssygemeldte kan komme tilbage til arbejdspladsen til et job uden sygdomsfremkaldende stressfaktorer.
- Hvis der sker sygemeldinger på grund af stress, så lær af erfaringerne. Betragt det som en 'utilsigtet hændelse' og analysér arbejdspladsen. Hvordan kan man undgå at det sker igen?

Start dialogen

Klæd jeres arbejdsmiljørepræsentant, tillidsrepræsentant og leder bedst muligt på til opgaven med at øge trivslen. Bidrag med konkrete løsningsforslag.

Dialogspørgsmål:

1. Hvilke pejlemærker er de vigtigste på vores arbejdsplads?
2. Hvad har vi i særlig grad brug for at være fælles om?
3. Hvordan kan vi styrke dialogen med hinanden i en travl tid?

Læs mere på socialraadgiverne.dk

På Dansk Socialrådgiverforenings hjemmeside www.socialraadgiverne.dk/raad-og-vejledning kan I finde flere gode råd om stressforebyggelse, stresshåndtering og stresspolitik. Søg også efter tips om introduktion af nyansatte, kompetenceudvikling, efteruddannelse, supervision, vejledende sagstal, trusler og vold, udhængning samt ledelse.

Arbejdspres:

Hver fjerde efterlyser flere kolleger

Socialrådgiverne har et højt arbejdspress. Kun lidt under halvdelen vurderer, at deres mulighed for at levere kvalitet i arbejdet er høj eller meget høj, og hver fjerde socialrådgiver efterlyser flere kolleger. Det viser en ny delrapport fra FTF. DS foreslår en national handleplan mod stress, og at arbejdspladserne investerer i arbejdsmiljøet.

Kun 45 procent af socialrådgiverne vurderer, at muligheden for at levere kvalitet i arbejdet er høj eller meget høj. Til sammenligning er det 49 procent af FTF'erne og 63 procent af lønmodtagere generelt, som svarer, at deres mulighed for at levere kvalitet i arbejdet er høj eller meget høj. Omvendt svarer hele 18 procent af socialrådgiverne, at muligheden for at levere kvalitet i arbejdet er lav eller meget lav.

Det dokumenterer den nye rapport: "FTF'ernes psykiske arbejdsmiljø – arbejdspress, stress og mulighed for at levere kvalitet i arbejdet" med svar fra 9.461 FTF'ere – heraf 769 socialrådgivere.

Dansk Socialrådgiverforening har fået lavet en særkørsel af undersøgelsen, og den viser, at socialrådgivere på en række parametre falder negativt ud i forhold til både FTF'ere og lønmodtagere generelt. Det gælder således også, når vi zoomer ind på spørgsmålet om, hvorvidt der er medarbejdere nok til, at man kan udføre arbejdet tilfredsstillende.

Her svarer kun hver tredje (31 procent) socialrådgiver bekræftende til, at der er medarbejdere nok, mens hver fjerde (26 procent) oplever, at der kun i lav eller meget lav grad er nok medarbejdere på arbejde til, at man kan udføre sit arbejde tilfredsstillende. De tilsvarende tal er for FTF'ere er 33 procent og 46 procent for lønmodtagere generelt.

Ud over et stigende arbejdspress peger rapporten også på, at dokumentationspresset udgør en barriere for kvaliteten i arbejdet. Blandt socialrådgiverne mener 41 procent, at de i høj eller meget høj grad bruger tid på registrering og dokumentation, som de finder unødvendig. For FTF'ere er tallet 30 procent og blandt lønmodtagere generelt er det 23 procent.

Desuden peger rapporten på, at hele 57 procent af socialrådgiverne svarer, at de "ofte" eller "altid" ikke når alle deres arbejdsopgaver.

DS: Invester i arbejdsmiljø

Socialrådgivernes formand Majbrit Berlau understreger, at situationen er stærkt bekymrende.

- Det er både arbejdsmiljøet og servicen til borgerne, som forringes, når medarbejderne udsættes for stigende arbejdspress. Undersøgelsen viser, at socialrådgiverne oplever, at kvaliteten af arbejdet er under pres. Tidspresset er for højt og arbejdsmængden alt for stor, og vi bruger alt for meget tid på unødvendige registrerings- og dokumentationsopgaver og på besværlige arbejdsgange.

Majbrit Berlau understreger, at Dansk Socialrådgiverforening vil blive ved med at arbejde for et lavere antal sager pr. socialrådgiver.

- Vi har efterhånden mange eksempler på, at investering i det sociale arbej-

de blandt andet gennem et lavere sagstal og større frihedsgrader i arbejdet er en af nøglerne til at skabe kvalitet i resultaterne for borgerne. Og det er der også forskningsmæssig dokumentation for. Andre vigtige indsatsområder er investering i en grundig introduktion af de nyuddannede socialrådgivere samt et øget fo-

kus på seniorvilkår, sådan at vi kan holde til det lange arbejdsliv.

Majbrit Berlau opfordrer tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter til i fællesskab med kollegerne at tage en insisterende og konstruktiv dialog med ledelsen om alt, hvad der kan gøres for at forbedre arbejdsmiljøet.

- Det er vigtigt, at medarbejdere og ledere bruger hinanden som medspillere, der har en fælles opgave med at øge trivslen. Og det er også vigtigt, at arbejdspladsen ikke kun er opmærksom på den enkelte sygdomsramte medarbejder, men arbejder med stressforebyggelse i fællesskab, og både ser på ressourcer, på arbejdsgange og på at få fjernet så meget af det unødvendige bureau-

”Socialrådgivere er dygtige og ambitiøse og en nøglegruppe for velfærdssamfundet, men der er brug for, at vi får bedre muligheder for at udøve vores faglighed.

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening

krati som muligt. Socialrådgivere er dygtige og ambitiøse og en nøglegruppe for velfærdssamfundet, men der er brug for, at vi får bedre muligheder for at udøve vores faglighed.

Stop stress med handlingsplan

Majbrit Berlau opfordrer til et generelt større politisk fokus på arbejdsmiljøet, og i den kontekst foreslår Dansk Socialrådgiverforening, at der igangsættes en national handlingsplan for stress. En plan, der både kan hjælpe arbejdsgiveren med at indføre stressforebyggende foranstaltninger, og som indeholder ordentlige gratis eller billige behandlingstilbud med kvalitet til alle de borgere, der rammes af stress og depression.

- Handlingsplanen kunne fint igangsættes på tværs af flere ministerielle områder blandt andet Beskæftigelsesministeriet, som har ansvaret for arbejdsmiljøet, og Sundhedsministeriet, som har ansvar for danskernes sundhed. Det er bemærkelsesværdigt, at vi i Danmark i den grad prioriterer fysiske sygdomme, men overser, at antallet af stress-sygdomme bare stiger og stiger, siger Majbrit Berlau med henvisning til, at verdenssundhedsorganisationen WHO har forudsagt, at stress og depression bliver en af de største sygdomsfaktorer i 2020. **S**

Læs Dansk Socialrådgiverforenings guide "Sådan forebygges stress i fællesskab" på side 18-19.

Arbejdsmiljøfaktorer der reducerer kvaliteten i arbejdet

- Ubalance mellem krav og ressourcer
- Stor arbejdsmængde
- Højt arbejdstempo
- Lav indflydelse i arbejdet
- Lav rolleklarhed
- Rollekonflikter
- Mål og krav, som ikke bidrager til et godt arbejdsmiljø
- Forstyrrende afbrydelser
- Unødvendige arbejdsopgaver

Kilde: "FTF'ernes psykiske arbejdsmiljø - arbejdspress, stress og mulighed for at levere kvalitet i arbejdet"

Om undersøgelsen

"FTF'ernes psykiske arbejdsmiljø - arbejdspress, stress og mulighed for at levere kvalitet i arbejdet" er den anden af i alt fire rapporter, som COWI udarbejder for FTF. Den første er omtalt i Socialrådgiveren 02/18. Den tredje rapport sætter fokus på ledelse og psykisk arbejdsmiljø og bliver efter planen offentliggjort til juni. Den fjerde og sidste rapport handler om vold, mobning og chikane og forventes at være klar til august.

9.461 FTF'ere har deltaget i undersøgelsen - heraf 769 socialrådgivere.

Læs undersøgelsen på ftf.dk/dokumentation

Ny Facebookside: #JobUdenStress

Du kan være med til at bekæmpe stress og kræve politisk handling ved at like

www.facebook.com/JobUdenStress.

Del dine oplevelser med stress og dårligt psykisk arbejdsmiljø ved at bruge #JobUdenStress på Facebook og Twitter.

Det er FTF, som sammen med Dansk Socialrådgiverforening har lanceret kampagnen Job Uden Stress.

"Det skrøbelige ansvar" af Merete Watt Boolsen, Lilli Zeuner og Rikke Schwartz, Hans Reitzels Forlag, 225 sider, 250 kroner.

"Kollegial sparring og supervision - STAFET-MODELLEN - en narrativ guide til bedre faglige samtaler" af Anette Holmgren og Allan Holmgren, DISPUKS Forlag, 136 sider, 200 kroner.

"Socialret - Børn og unge" af Trine Schultz, Hanne Hartoft, John Klausen og Nina von Hielmcrone, Djøf Forlag, 496 sider, 400 kroner.

ØDELÆGGENDE KONTROL

De offentligt ansatte underkastes flere og flere regler, samtidig med at de bliver pålagt at indsamle stadig flere informationer og mere dokumentation om deres arbejde. Bogen fokuserer på konsekvenserne af udviklingen: Hvad sker der med de fagprofessionelles personlige ansvarsfølelse og kapacitet til at møde borgerne med ansvarlighed og til at indfri de rollemæssige forventninger over for ledere og politikere?

BEDRE FAGLIGE SAMTALER

STAFET-modellen indeholder seks undersøgelseskategorier - Situationen, Temaet, Anliggendet, Forskningsspørgsmålet, Erfaringerne og Transporten, som danner udgangspunkt for den faglige drøftelse - og hvis forbrugstaver har givet modellen sit navn. Modellen kan bruges i alle former for faglige drøftelser - fra supervision og klientkonferencer til teamudviklingsdage.

BØRNS SOCIALE RETTIGHEDER

Bogen giver en systematisk gennemgang af retsgrundlaget for kommunernes administration af børn- og ungdomsområdet. Den behandler den lovgivning, som har relation til opgaverne i de kommunale børn- og unge-forvaltninger, og kan bruges som opslagsbog. I nogle kapitler beskrives, hvordan socialretten indgår i samspil med bl.a. familie- og sundhedsretten.

Faggruppe skifter navn:

Fagligt Selskab for Sundhedssocialrådgivere

En af Dansk Socialrådgiverforenings faggrupper får nyt navn. Det er Faggruppen Sygehussocialrådgivere, som har besluttet at skifte navn til Fagligt Selskab for Sundhedssocialrådgivere. Det sker for at matche andre netværk på sundhedsområdet - eksempelvis læger, jordemødre og fysioterapeuter - som typisk organiserer sig under begrebet "faglige selskaber", og dermed tydeliggøre, at sundhedssocialrådgiverne har faglig viden til udvikling af sundhedsområdet.

Med navneskiftet fra sygehus til sund-

hedssocialrådgivere sikres samtidig en tilpasning til den aktuelle udvikling, hvor en række sundhedsopgaver flyttes fra sygehusregi til kommunalt regi.

DS' hovedbestyrelse har netop besluttet, at eksisterende faggrupper inden for sundhedsområdet forsøgsvis kan vælge at omdanne sig til faglige selskaber. Målet er at understøtte, at flere medlemmer involverer sig i netværkene og dermed styrke socialrådgivernes faglige input i blandt andet arbejdsgrupper og ekspertudvalg.

Kriminaliteten falder i udsatte boligområder

Regeringen lægger med sin ghettoplan op til at fordoble straffen for udvalgt kriminalitet begået i udsatte boligområder. Men netop i de områder går det den rigtige vej med kriminaliteten. Det fremgår af tal fra Rigspolitiet, som Berlingske har fået aktindsigt i. Målt på antallet af anmeldelser er kriminaliteten i perioden 2013-2017 faldet med 30 procent i de områder, der af Rigspolitiet betegnes som "socialt udsatte boligområder". Til sammenligning er det blot faldet 12 procent på landsplan.

DANMARK KORT

Hjørring

Et treårigt projekt, hvor skoletrætte unge har været på et fem måneders ophold på Vrå Højskole, har givet 6 ud af 10 mod på at begynde uddannelse.

Aarhus

1. maj indførte kommunen en whistleblower-ordning. Først fra efteråret, når et nyt intranet er på plads, bliver ordningen anonym.

Aalborg

I Håndværkerprojektet sætter 25 kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere brugt medicinsk udstyr i stand og sender det til sygehuse i en række af verdens fattigste lande.

Sjælland

Udsattes kæledyr kan få gratis behandling på en landsdækkende, mobil dyreklinik, som er doneret til Dyreværnet af hunden Frynses ejer. Se køreplanen på dyrevaernet.dk/frynsseklipnikken.

Kolding

Den bedste måde at få borgere ud af hjemløshed er at give dem en bolig, siger de i Kolding, hvor de har stor succes med princippet "Housing First".

Gladsaxe

Ungeenhedens mentor- og vejledningsordning blev oprettet i 2015 - og fra 2014 til 2018 er ungearbejdsløsheden i boligområderne Værebro og Høje Gladsaxe faldet fra 16,4 til 9,0%.

Flere sættes ud af lejebolig

Efter en årrække, hvor stadig færre mennesker er blevet tvunget ud af deres lejebolig, er tallet igen stigende. Det viser en opgørelse fra Domstolsstyrelsen. I 2013 var der 3507 sager, hvor personer blev sat ud af deres hjem. Frem mod 2016 faldt det tal til 2.115, men ved den seneste oversigt fra 2017 er tallet igen steget, så det nu ligger på 2.306 sager. Det svarer til en stigning på ni procent.

Flere organisationer heriblandt Dansk So-

cialrådgiverforening peger på, at det er kontant-hjælpsloft, integrationsydelse og den særlige 225-timersregel, som er med til at sætte folk ud af boligen.

Dansk Socialrådgiverforening vurderer, at grunden til, at vi først ser det stigende antal udsættelser nu, er, at folk trods de nedsatte ydelser på forskellig vis har forsøgt at få tingene til at hænge sammen - men nu er der ikke flere resourcer at trække på.

Flere unge ser sig selv som udsatte

På to år er andelen af 18-25-årige, der opfatter sig selv som socialt udsatte, næsten tredoblet. I 2015 svarede fem procent, at de følte sig socialt udsatte, og i 2017 var tallet steget til 14 procent, viser en ny rapport fra Rådet for Socialt Udsatte.

Også blandt de 35-55-årige er der sket en markant udvikling. I 2015 var det ni procent, der følte sig socialt udsatte, og i 2017 er tallet steget til 16 procent.

Læs rapporten "Holdninger til socialt udsatte - svar fra 1.079 danskere" på udsatte.dk

DS I PRESSEN

"Der er ingen tvivl om, at vi som faggruppe tager det meget alvorligt, når der kommer en underretning ind, og den skal vurderes inden for 24 timer. Men der, hvor der kan gå lang tid med underretningerne er, hvor kommunerne ikke har sikret området nok ressourcer. Det er ikke socialrådgiverne, der sylter sagerne, men kommunerne der er nødt til at sikre, at der er nok bemanning til at tale med barnet og undersøge familien, hvis det er nødvendigt.

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening, 3. maj til Fyens Stiftstidende som kommentar til rapporten "Status 2018 - Svigt af børn i Danmark" fra Børns Vilkår og Trykfonen.

DET SKREV VI FOR 50 ÅR SIDEN

I Socialrådgiveren 6-1968: En undersøgelse, som blev foretaget af DS i 1965 viste, at mere end halvdelen af det sociale klientel boede klumpet sammen i dårlige og overbefolkede lejligheder, og at det især var enlige mødre og familier med børn, der rammes af bolignøden. Og hvad er der så sket?

Ingenting. Socialrådgivernes hovedopgave er fortsat at lappe på politiske fejltagelser og dække over det offentliges misforståede sparsommelighed. Imens diskuterer folketings lovgivningen om ejerlejligheder med udvidelse af adgangen for de enlige og mere velstillede til at købe en lejlighed, så det bliver endnu sværere for de økonomisk svagere stillede at få tag over hovedet.

"Nej, det er faktisk en temmeligt kortsigtet og inhuman strategi, der ligeledes giver ringe mening økonomisk, i et langsigtet perspektiv.

Morten Ejgod Nielsen, socialrådgiver, på

DS' facebookside som kommentar til, at

hver gang 1 voksen kommer i arbejde,

ryger 17 børn under fattigdomsgrænsen.

Alligevel fastholdt beskæftigelsesminister

Troels Lund Poulsen (V) på et samråd, at

kontanthjælpsloftet er rimeligt.

6

Psykiatrien er så presset, at næsten seks ud af 10 voksenpsykiatere mindst én gang om ugen oplever at måtte udskrive en patient, som ikke er færdigbehandlet, viser en ny undersøgelse fra Lægeforeningen. Samtidigt må næsten halvdelen af de psykiatere, der behandler voksne, afvise patienter, der ville have brug for at blive indlagt.

SOCIAL KONTROL: Unge har brug for støtte til at klare et liv efter troen

Unge, der er født ind i et religiøst fællesskab, og som vælger at bryde ud af det, ender ofte med at gå på kompromis og vende tilbage til troen og den sociale kontrol, fordi de ikke har værktøjer til at klare sig uden for miljøet. De har brug for hjælp for at få en hverdag til at fungere, fortæller socialrådgiver, Stine Petersen, som er frivillig i Eftertro – en NGO, som hjælper mennesker, der har forladt en religion.

Mange af de unge, som socialrådgiver Stine Petersen møder som frivillig i organisationen Eftertro, har svært ved at udfylde det tomrum, der opstår efter en tilværelse, hvor hverdagen har været fyldt med aktiviteter, som er forbundet med religionen.

- Oplevelsen af ensomhed og savnet af deres familier kan blive så stort, at de accepterer at tage tørklæde på eller droppe deres uddannelse og stemme dørklokker på grund af angsten for at være alene. Og det er ikke fair, hvis det ikke er det de reelt tror på eller ønsker at leve efter. De har behov for anerkendelse, men også hjælp til at kunne få et forhold til deres familier, selv om de ikke nødvendigvis tror på den samme Gud, fortæller Stine Petersen, der ud over at bruge sine socialrådgiverkompetencer som frivillig i Eftertro, til daglig arbejder som socialfaglig konsulent i Psykologisk Rådgivning og visitationscenter i Falck Healthcare.

Mangler værktøjer

De unge, som forlader et religiøst miljø, ender ofte med at gå på kompromis og vende tilbage til troen, fordi de ikke har værktøjer til at klare sig uden for miljøet. Og her mener Stine Petersen, at socialrådgivere på skoler og i socialforvaltninger kan spille en vigtig rolle med at støtte de unge i at vælge det liv, som de ønsker.

- I mødet med de unge skal man huske på, at der er mange problemer, når man forlader en religion. Det er ikke kun ting som at få styr på økonomien eller finde et nyt sted at bo – det er alt, man skal lære fra start: At håndtere ensomhed, hvordan man er ung, hvordan man starter på en uddannelse. Hos Eftertro har vi oplevet, at unge kommer med angst og depression eller andre psykiske problemer, fordi der er ting, de aldrig har lært, fortæller Stine Petersen og tilføjer:

- De unge mennesker er opdraget med, at kommunen og myndigheder generelt

De unge mennesker er opdraget med, at kommunen og myndigheder generelt er noget farligt og ondt. Det kræver utroligt meget af unge at kontakte myndighederne, fordi de er bange på forhånd.

Socialrådgiver Stine Petersen, frivillig i Eftertro

er noget farligt og ondt. Det kræver utroligt meget af unge at kontakte myndighederne, fordi de er bange på forhånd. Som socialrådgiver skal man være bevidst om, at de unge potentielt kan være i fare. Det er vigtigt at have viden om, hvad de forskellige religioner indeholder, og hvad det er for nogle mekanismer, der går i gang, når man er i en hverdag med social kontrol, men også når man skal ud af den.

Kultur må ikke forklare omsorgssvigt

Når Stine Petersen er frivillig bisidder, oplever hun, at socialrådgivere ikke altid forstår det pres, som unge, der vil bryde med en religion eller allerede har gjort det, er underlagt.

- Jeg har prøvet at være med en sekstenårig pige på kommunen. Hun var opvokset i et muslimsk hjem og var udsat for meget vold og social kontrol. Da hun fortæller om volden, siger socialrådgiveren til hende, at hendes far jo også har en anden kultur. Det er vigtigt, at vi ikke har berøringsangst – man skal huske at bruge sit helhedssyn og se situationen og ikke forklare det med en anden kultur eller baggrund – man må

ikke slå børn lige meget, hvor man kommer fra, hvilken religion man har, eller hvilken kultur man har.

Stine Petersen mener, at det er vigtigt at være bevidst om, at social kontrol ikke kun findes i muslimske miljøer, men også er at finde i alle andre religioner.

Hun opfordrer sine socialrådgiver-kolleger til også at benytte sig af de tilbud, som findes i organisationer som Eftertro og Etnisk Ung – og hvor der er viden om de forskellige religioner og tid og overskud til at hjælpe de unge ud på den anden side.

Stine Petersen fortæller, at Eftertro blandt andet arrangerer kaffemøder, hvor man kan møde andre, som har brudt med en religion.

- Selv om der er mennesker fra forskellige religioner, er problemstillingerne stort set de samme. Den store fællesnævner er ensomhed, fordi de har mistet familie, venner og i mange tilfælde også kolleger. Mange har været i et religiøst fællesskab, hvor hele deres miljø og netværk var. Og det tomrum fylder meget på kaffemøderne, hvor der også bliver skabt nye netværk. **S**

Tvivl om tro

De frivillige rådgivere hos Eftertro er socialrådgivere eller tidligere religiøse, som selv har været igennem processen med helt eller delvist at forlade et trossamfund.

Eftertro er en non-profit organisation. Alle involverede arbejder frivilligt. Eftertro blev startet i et samarbejde mellem Ateistisk Selskab og andre frivillige, men er sin egen organisation.

Læs mere på eftertro.dk

Vi tilbyder familiebehandling på mere end 50 forskellige sprog

Hvordan kan vi sammen hjælpe de familier, der har brug for os?

Kim Kromann, sjakbajs for Byg UDENFOR. Bor i Aarhus. Har to voksne børn.

Der er mange tråde fra mit liv og arbejdsliv, der samler sig i projekt Byg UDENFOR, som jeg er sjakbajs for: Arbejdet med udsatte, det at bygge noget – og så at være udendørs.

Vi er en del af Projekt UDENFOR, og ideen er at skabe et arbejdsfællesskab, hvor hjemløse er med til at bygge små, mobile huse til sig selv. Husene er designet med input fra de hjemløse og bygges et ad gangen med brugerne som medbyggere. Vi kan stille dem op på ledige kommunale og private arealer, og så står de der i en periode – til ejeren skal bruge arealet, eller den hjemløse vil noget andet. Vi håber at udbrede konceptet med selvbyg til hele landet.

Husene er på 17 kvadratmeter, og der er to døre. Det var blandt andet noget af det, de hjemløse betoned i arbejdet med at designe husene. Der er en dør, der leder ud til fællesområdet – og en dør, der leder ud til et mere privat område. Samtidig er dørene en sikkerhed. Der er tale om mennesker, der er vant til at leve usikkert og i et til tider hårdt miljø, hvor man hele tiden er opmærksom på at kunne komme væk.

Husene kommer typisk til at stå i små klynger med terrasser imellem og et udekøkken. Så man har sit eget – men også en vigtig mulighed for at være sammen med andre udenfor. Vi kalder det "Det fælles tredje". Vi har det også herude i kolo-

nihaven lidt uden for Aarhus, hvor vi går og bygger. Det er et arbejdsfællesskab, hvor der er altid små og store opgaver at tage fat på. Det er i høj grad drevet af brugerne. Vi laver også levestofsskaber med socialt samvær – laver bål, griller, snakker og er bare sammen.

Min mor var dansk, men flyttede til Norge som nyuddannet socialrådgiver, og hun var en af de første, der lavede opsøgende arbejde i Oslo. Så jeg er nok inspireret af hende i det, jeg har lavet i mit arbejdsliv. Jeg har arbejdet på "Byggeren" i København, rejst med 12 udsatte unge i en bus gennem Europa, tomt med "Den Rejsende Højskole" op gennem Mellemamerika, bygget skole i Nicaragua, været opsøgen-

"Her er både glæde, smerte, liv, død og kærlighed"

de gademedarbejder, kørt bus, har taget en uddannelse som filmfotograf og meget andet.

En gang lavede vi en aktion ved at fylde en bus med hjemløse, der kørte til Vesterhavet og smed hundredevis af nøgler i havet som en protest over, at Aarhus Kommune ikke sørgede for nok boliger til hjemløse. Nogen gange skal man markere sig, og det er vigtigt at give de hjemløse og udsatte mulighed for at handle.

Hvorfor jeg arbejder med de udsatte og hjemløse? Fordi det er her, jeg finder virkeligheden. Her er både glæde, smerte, liv, død og kærlighed. Det er en samfundsopgave at løfte de sociale opgaver, og jeg ser det som en politisk opgave at give værdige forhold til alle. **S**

Præcisering af reglerne om førtidspension og ressourceforløb

Lovforslag L 193 blev fremsat i folketinget den 21. marts 2018. Baggrunden for lovforslaget er en devaluering af de gældende regler om tilkendelse af førtidspension og ressourceforløb, som der flere gange har været fremført kritik af efter reformen af 1. januar 2013. Herudover er der aktuelt igangsat en evaluering af hele reformen, som forventes at kunne føre til lovændringer i 2018-19.

Formålet med L 193 er at præcisere, at en borger kan tilkendes førtidspension uden at have deltaget i ressourceforløb samt at iværksættelse af ressourceforløb forudsætter, at kommunen kan pege på indsatser, hvor der er en realistisk forventning om, at borgeren kan udvikle sin arbejdsevne.

I lov om social pension foretages følgende ændringer (i kursiv):

- § 16 stk. 2: Personer i alderen 18 til 39 år kan tilkendes førtidspension, hvis det er dokumenteret eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres *ved deltagelse i relevante jobafklaringsforløb, ressourceforløb eller aktiverings-, revaliderings-, behandlingsmæssige eller andre foranstaltninger.*
- § 18 stk. 1: Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at sagen overgår til behandling efter reglerne om førtidspension, når det er dokumenteret eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at den pågældende arbejdsevne ikke kan forbedres ved deltagelse i *relevante* jobafklaringsforløb, ressourceforløb eller aktiverings-, revaliderings-, behandlingsmæssige eller andre foranstaltninger.

I lov om en aktiv beskæftigelsesindsats nyformuleres § 68a stk. 2 således:

- Ressourceforløb er relevant, når der er et udviklingsperspektiv i forhold til arbejdsevnen. Hvis det er dokumenteret eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres ved deltagelse i ressourceforløb, skal et ressourceforløb ikke iværksættes.

Ændringerne forventes at medføre, at flere borgere – dog et mindre antal – vil få tilkendt førtidspension på et tidligere tidspunkt, lige som der tilsvarende vil være færre, der vil blive visiteret til ressourceforløb.

I den forbindelse vil Ankestyrelsen kassere P 33-15 (afslag på førtidspension) og P 92-16 (tilkendelse af ressourceforløb), hvor styrelsen har anlagt den fortolkning, at det skal kunne udelukkes, at en persons arbejdsevne kan udvikles.

Umiddelbart er det vanskeligt at forestille sig, at ovennævnte ændringer vil føre til en større praksisændring, idet der ikke er afsat økonomiske midler til gennemførelsen af ændringerne.

Læs mere om L 193, som forventes at træde i kraft den 1. juni 2018 på www.ft.dk

Jannie Dyring er cand.jur., ph.d. og mediator (MMCR), juridisk rådgivning-, konsulent- og kursusvirksomhed

**JURASPALTEN SKRIVES PÅ SKIFT AF JURISTERNE
KAREN ELMGAARD, JANNIE DYRING, IDAMARIE LETH SVENDSEN**

jura

Kan samarbejdet mellem kommune og almen praksis reddes?

Der er lovmæssigt krav om at indhente lægelige oplysninger via egen læge ikke mindst på beskæftigelsesområdet. Det er mit indtryk, at flere læger oplever attestarbejdet som en formålsløs ekstraopgave, fordi deres vurderinger bliver tilsidesat – og borgeren bliver kastebold mellem to systemer. Kan det ikke gøres bedre?

Lad mig slå fast, at jeg mener, at der i den danske primærsektor foregår lægefagligt arbejde på højt niveau. Mange danskeres problemer og bekymringer af både helbredsmæssig og social karakter håndteres og løses i kontakten med deres praktiserende læge. Jeg har selv oplevet det gennem min uddannelse til speciallæge i almen medicin.

Min hensigt med dette indlæg er derfor alene at stille spørgsmål ved det attestsamarbejde, som foregår mellem kommunerne og primærsektoren. Ikke mindst på beskæftigelsesområdet, hvor attestarbejdet i almen praksis bidrager til dokumentationsgrundlaget for beslutninger vedrørende sygedagpenge, førtidspension, flexjob, ressourceforløb etc.

Der er lovmæssigt krav om og tradition for at indhente lægelige oplysninger via egen læge. Ikke mindst på baggrund af en tanke om, at ens praktiserende læge, som samlingspunkt og tovholder for sine patienters gang i sundhedssystemet, må være bedst kvalificeret til at udtale sig om – og have det bredeste kendskab til – borgerens helbredsmæssige og sociale situation. Imidlertid er det, gennem mit hidtidige arbejdsliv med relation til både almen praksis og kommuner, mit indtryk, at attestsamarbejdet flere steder fungerer dårligt.

Formålsløs ekstraopgave

Blandt praktiserende læger møder man ofte en følelse af ikke at blive hørt i det kommunale system. En oplevelse af at ens faglighed udtrykt gennem attester ikke tages til indtægt i behandlingen af patienters sagsforløb. At de kommunale sagsbehandlere overskrider faglige grænser med tidlig indblanding i lægefaglige spørgsmål. At kommunerne træffer beslutninger for ens patienter, som er i direkte modstrid med de anbefalinger, man har udtrykt skriftligt på baggrund af kommunens anmodning om en lægelig

udtalelse. “Hvorfor spørger de mig så?”, hørte jeg en praktiserende læge sige forleden. På den baggrund er det mit indtryk, at flere praktiserende læger i nogle tilfælde oplever attestarbejdet som en formålsløs ekstraopgave i en i forvejen travl arbejdsdag med tidspres og mange patientkontakter.

I kommunerne kan man blandt medarbejdere støde på en oplevelse af svingende attestkvalitet fra de praktiserende læger. Nogle sagsbehandlere oplever nødtørftige besvarelser, som knapt forholder sig til spørgsmålene i anmodningen, som ellers burde kunne

“ Det er min overbevisning, at det direkte møde mellem mennesker er det bedste udgangspunkt for en samlet forståelse af problemstillingen og en fælles strategi for indsatserne.

besvares i den anvendte attest. Nogle oplever den praktiserende læges personlige holdning til den konkrete sag udtrykt på en facon, som tangerer det usaglige, og hvor pågældende læges manglende kendskab til lovgivningen på området blottes.

Og ligesom lægerne kan føle deres faggrænse overskredet, kan kommunale sagsbehandlere det også, når der i attester foreslås sociale indsatser og ydelser, hvor lægen er anmodet om at forholde sig til specifikke, helbredsmæssige problemstillinger.

Kastebold mellem to systemer

Er der udviklet et uopretteligt mistillidsforhold parterne i mellem, hvor kommunerne anklager de praktiserende læger for venstre-håndsarbejde, usaglig advokaten for deres

kommentar

Afdelingslæge,
Anders Erreboe,
Socialmedicinsk
Center, Frederiksberg Hospital

patienter samt begrænset kendskab til beskæftigelseslovgivningen og arbejdsmarkedet, og hvor de praktiserende læger følger deres vurderinger tilsidesat og deres faggrænser overskredet? Eller er det en overdrivelse? Hvor stort er samarbejdsproblemet? Nogle vil formodentlig ikke kunne genkende beskrivelsen oven for, mens andre vil.

Det er mit indtryk, at samarbejdsvanskelighederne har et sådant omfang, at de bør bringes op til diskussion. Fordi det handler om den enkelte borger. Den enkelte patient. Mennesket, som i nogle tilfælde oplever sig som kasterbold mellem to systemer, som lusen mellem neglene, der modarbejder hinanden i stedet for at samle kræfterne om at støtte og hjælpe vedkommende på fode igen.

Det er spørgsmålet, om samarbejdet kan foregå på anden vis? Om attestformen er den mest hensigtsmæssige? Om almen praksis så selvfølgelig som hidtil kan betragtes som det mest oplagte sted at rekvirere helbredsoplysninger fra?

For nogle patienter er det uomtvisteligt, at omdrejningspunktet i forhold til helbredet er deres egen læge. I disse tilfælde er samarbejdet mellem kommune og praktiserende læge relevant og bør udbygges. Men hvordan?

Det direkte møde

Det er min overbevisning, at det direkte møde mellem mennesker er det bedste udgangspunkt for en samlet forståelse af problemstillingen og en fælles strategi for indsatserne, som skal støtte og hjælpe personen til en mere stabil tilværelse, et bedre helbred og en holdbar arbejdsmarkedstilknytning.

Jeg ved, at primærsektoren er presset og varetager mange opgaver, og at mødeaktivitet som for eksempel rundbordssamtaler tager tid. Men nogle steder fungerer det. Enten ved fremmøde af patient og sagsbehandler og andre relevant involverede personer hos egen læge i praksis. Eller også via lignende initiativer som på plejehjemsområdet, hvor et stigende antal praktiserende læger af-

sætter faste halve og nogle gange hele dage på lokale plejehjem med et vist tidsinterval, så patienter tilknyttet ens praksis kan ses på stedet. Med et direkte møde til glæde for plejepersonale, læge og ikke mindst patienten.

Kunne det foregå i kommunen? Hver anden måned en planlagt formiddag med møder i kommunen vedrørende de af praksis' patienter, som på tidspunktet er i et kommunalt forløb. Eller kunne egen læge rutinemæssigt inviteres med sine patienter til møde med rehabiliteringsteamet (det tværfaglige team

i kommunerne, der behandler sager om ressourceforløb, fleksjob og førtidspension)? Så vidt jeg ved, er der en ydelse i overenskomsten mellem regionerne og PLO, som kunne være relevant i denne sammenhæng.

For andre patienter er tilknytningen til deres egen læge mere sporadisk. Måske varetages opfølgning og behandling af et ambulatorium. Måske har de været indlagt i længere tid eller over flere omgange og er derfor bedst kendt på hospitalet. Måske har de af forskellige årsager ikke fortalt deres praktiserende læge om de kaotiske forhold i hjemmet, børnenes mistrivsel eller frykten for at blive fyret fra arbejdspladsen. Alt sammen faktorer som har indflydelse på deres evne til at fungere privat og på jobbet.

For denne gruppe vil det formodentlig være mere hensigtsmæssigt at indhente lægelige oplysninger fra et andet sted end praksis. Eksempelvis via en regional socialmedicinsk funktion, hvis

primære kompetence er beskrivelse og vurdering af sociale forhold, helbred og funktionsevne.

Som samfund bruger vi penge på attestsamarbejdet, og de praktiserende læger bruger tid. Det er vigtigt for de borgere, patienter og mennesker, som samarbejdet omhandler, at det fungerer. **S**

Kommentaren har været bragt i Ugeskrift for Læger 16. april 2018.

VALG I DS

Vil du have **indflydelse** i din fagforening?

Kunne du tænke dig at være med til at påvirke politik, retning og udvikling i din fagforening og gøre en forskel for faget og dine kolleger? Så er det snart, du skal fortælle Dansk Socialrådgiverforening, at du stiller op.

DS' medlemmer skal vælge formand, næstformand, tre regionsformænd og ti ulønnede hovedbestyrelsesmedlemmer i efteråret 2018. Alle bliver valgt ved urafstemning blandt de aktive medlemmer, seniormedlemmer og studerende.

Vil du vide mere om, hvilke opgaver/kompetencer der ligger i de forskellige poster, kan du kontakte en af politikerne, som du finder på vores hjemmeside under "Om Dansk Socialrådgiverforening/organisation".

HVORDAN BLIVER MAN KANDIDAT?

Aktive medlemmer kan kandidere til posterne. Sidste frist for at melde sit kandidatur er 27. august 2018 kl. 12.

Du kan få nærmere oplysninger hos sekretariatschef Magne Vilshammer på telefon 33 38 61 41.

REP / 18

Dansk Socialrådgiverforenings ordinære repræsentantskabsmøde

afholdes 24. og 25. november på Centralværkstedet i Aarhus.

HVEM KAN STILLE FORSLAG OG HVILKE TIDSFRISTER GÆLDER?

LOVÆNDRINGER

- Alle aktive medlemmer, studentermedlemmer og seniormedlemmer kan stille forslag til ændringer i DS' love.
- Lovændringsforslag skal være os i hænde senest 15. august 2018.
- Forslag til lovændringer vil blive offentliggjort på socialraadgiverne.dk/rep18.

FORSLAG

- Forslag til dagsorden for et ordinært repræsentantskabsmøde kan stilles af aktive medlemmer, studentermedlemmer og seniormedlemmer.
- Ønskes et emne optaget på dagsordenen, skal anmodning sendes til sekretariatet senest fem uger før repræsentantskabsmødet.
- Forslag til dagsorden skal være os i hænde senest 19. oktober.

PÅ REPRÆSENTANTSKABSMØDET

- Under repræsentantskabsmødet kan der ikke stilles nye forslag, men der kan stilles ændringsforslag til de udsendte forslag. Ændringsforslag skal enten være af ren redaktionel art og/eller holde sig inden for det indhold/de intentioner, som er i det oprindelige forslag.
- Der kan altid stilles ændringsforslag til det udsendte budgetforslag.

Lovændringsforslag og forslag til dagsorden sendes til sekretær Aase Madsen, telefon 33 38 61 43, aam@socialraadgiverne.dk

SOCIALFAGLIG LEDELSE!

5 x 2 dage for mellemledere og
frontlinjeledere

København - start 30.-31. aug 2018

Du får

- øget kompetence i at igangsætte, overskue og lede socialfaglig kvalitetsudvikling
- udbygning af socialfaglige analytiske kompetencer
- øget kompetence i sparring og andre dialogformer, der skaber læring hos medarbejdere

Gennemgående underviser:

GITTE DUUS, Socialrådgiver, Ph.D
tidl. lektor AAU, lærebogsforfatter

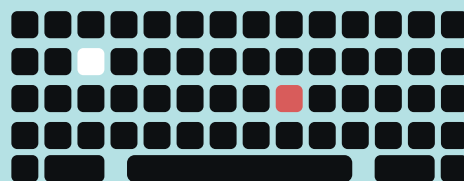

Øvrige undervisere:

JAN BRØDSLEV OLSEN, Cand.mag., Ph.d.
JULIE BORUP JENSEN, Cand.mag., Ph.d.

Max 15 deltagere

Se mere WWW.GITTEDUUS.DK

Lær at skrive med 10 fingre på 8 timer og for 109 kroner

Som medlem af Dansk Socialrådgiverforening kan du lære at skrive effektivt for en billig penge.

Med Keyboard Pro tager det kun 8 timer at lære professionel tastaturbetjening - og har du først lært det, glemmer du det ikke igen.

Keyboard Pro er Danmarks mest solgte og anmelderroste program af sin art. Det er 100 procent web-baseret, er tilgængelig døgnet rundt og kan benyttes på Windows og Mac - uanset browservalg.

Som medlem af Dansk Socialrådgiverforening skal du kun betale 109 kroner. For det beløb, får du en licens, som gælder i fem år.

Læs mere på

socialraadgiverne.dk/keyboardpro

Familiebehandling på familieinstitutionen den selvejende institution Kildehøjen

En tidlig og
forebyggende
indsats

Den selvejende institution Kildehøjen kan være et forebyggende alternativ til en ofte langvarig og dyr anbringelse.

- Vi har plads til både større familier/ familier med børn over 2 år og familier med spædbørn og mindre børn.
- Vi har et stærkt tværfagligt team og arbejder med et integrativt og helhedsorienteret syn på intervention og samarbejder bredt med relevante samarbejdspartner og eventuelt netværk.
- Vi arbejder med at afklare familiens kompetencer sideløbende med at udvikle på forældrekompetencer i et intensivt undervisnings og samtaleforløb.

Vi er flyttet til en mere centralt beliggende location på sjælland ved Næstved og modtager familier fra hele landet.

Vi har en lettilgængelig og overskuelig pris på 34.250,- pr. person/måned. Kontakt os for fuldstændig takstark og yderligere information info@kildehoejen.dk

DEN SELVEJENDE INSTITUTION
Kildehøjen

Holmevej 73 • 4700 Næstved • Tlf.: 59 27 45 50
info@kildehoejen.dk • www.kildehoejen.dk

Faggruppen Stofbehandlere

Faggruppen Stofbehandlere inviterer til temadag og generalforsamling den 30. maj i Odense. På programmet er:

- Dorte Venø Jakobsen og Lone Kæstrup fra Socialstyrelsen om de nationale retningslinjer, som er grundlaget for kvalitetsudvikling af den sociale stofmisbrugsbehandling. Hvordan kan de bruges, og hvad er de foreløbige erfaringer?
- Investeringsprojekt på voksenområdet v. Mette Grostøl, Fag og Politik i DS. Hvad er formålet og hvordan kan faggruppens medlemmer bidrage?
- Generalforsamling kl. 14
- Foredrag med skuespiller Jens Arentzen i samarbejde med DS Region Syd.

Læs mere - herunder dagsorden til generalforsamlingen - og tilmeld dig senest 25. maj på socialraadgiverne.dk/kalender

Seniorer mødes til frokost

Seniorerne i Region Nord mødes til "Frokosttræf for seniorer" i "Herreværelset" på Klostercaféen i Klostergade 37 i Aarhus. Det sker sidste tirsdag i måneden kl. 12 - 14 bortset fra i juli, november og december. Der er ingen tilmelding og enhver bestiller og betaler for eget forbrug.

Seniorerne i Region Øst mødes til frokost og hyggesnak på restaurant Karla, Dantes Plads 1, København V. Det sker den første tirsdag i måneden kl. 12-14 bortset fra juli og august. Der er ingen tilmelding, og det er for egen regning.

FEEDBACK INFORMED TREATMENT

SEMINAR MED
SCOTT MILLER

København d. 18.-19. september

OBS: Fordybende kursus starter d. 19.9.

SOLUTION

Solution • Pile Allé 6 • 2840 Holte • Tlf. 23 83 75 57
solution@solutionfocus.dk • www.solutionfocus.dk

LØSNINGSFOKUSERET TERAPI & UDDANNELSE

Mindeord

Det er med stor sorg, at vi har modtaget meddelelsen om, at vores kære kollega **Maria Lausten Schütze** er afgået ved døden.

Maria var et fantastisk menneske! Med stor faglig viden og værdifuld personlighed bidrog hun til vores arbejdsplads på sin helt egen måde. Maria var før sin sygdom fuld af energi, livsmod og humor, som smittede af på os som kollegaer. Hos Maria kunne man altid få faglig hjælp, hvor hun delte ud af sin store viden, som har gavnet mange borgere og os som kollegaer.

Maria var en enorm støtte, og man gik aldrig forgæves til hende. Maria fortalte stolt om sine børn Amalie og Marius, og vores tanker går til dem og hendes mand Nikolaj, som har mistet deres fantastiske mor og kone i alt for ung en alder.

Med tabet af Maria mister vi en kær kollega. En kollega hvis plads aldrig vil kunne erstattes, fordi hun netop var, som hun var. Maria vil blive savnet for den store personlighed, hun var.

Æret være Marias minde.

*På vegne af kollegaer ved DUKH
Lotte Egebak og Mette Jessen*

Skole- og dagtilbudssocialrådgivere

Faggruppen Skole- og dagtilbudssocialrådgivere inviterer til temadag og generalforsamling 7. juni i Odense. Programmet omfatter:

- Workshop v. Pernille Ballisager, Center for Digital Pædagogik om viden om børn og unges brug af nettet og sociale medier.
- Generalforsamling - kl. 13-14.
- Debat om formiddagens oplæg - hvad gjorde særligt indtryk, hvordan kan vi rådgive børn, unge og forældre, og hvordan kan vi benytte vores rolle i normalområdet?

Læs mere og tilmeld dig senest 31. maj på socialraadgiverne.dk/kalender. Her finder du også dagsorden for generalforsamlingen.

Mindeord

Vores tidligere kollega og kære veninde **Julle Dahl** er pludselig gået bort i en alt for tidlig alder af bare 34 år.

"Make your heart the most beautiful thing about you." Dette citat står på Julles coverbillede på Facebook og det er en helt passende beskrivelse, fordi Julle havde et stort og smukt hjerte.

Julle brændte for socialt arbejde og arbejdede med udsatte mennesker, der havde komplekse sociale problemer i form af blandt andet misbrug, psykiske udfordringer og hjemløshed.

Julle har boet en stor del af sin barndom i Qaqortoq, hvor hun også fik sin studentereksamen. Sidenhen flyttede hun til Nuuk, hvor hun i 2007 blev uddannet socialrådgiver og efterfølgende arbejde med anbragte børn og unge i Kommuneqarfik Sermersooq.

I 2010 besluttede Julle, at det var tid til at springe ud i nye eventyr, og hun valgte at flytte til Danmark, hvor hun boede indtil sin død.

I vores team på Frederiksberg Jobcenter arbejdede Julle med kontanthjælpsmodtagere med problemer udover ledighed. Hun var vellidt blandt kollegaer, men i høj grad også blandt de mennesker hun brændte for at hjælpe. Julle havde et varmt hjerte og væsen, og den varme kunne specielt de udsatte mennesker, som hun arbejdede med, mærke. På trods af, at det kan være hårdt at arbejde med udsatte mennesker, nød Julle sit arbejde og livet i Danmark.

Grønland og de grønlandske rødder havde en stor plads i Julles hjerte, og selvom hun var glad for at bo i Danmark, savnede hun Grønland og sine nærmeste derhjemme. Julles sidste rejse bliver til hjembyen Qaqortoq, hvor hun vil blive lagt til hvile.

Trods det overskud, Julle udviste i sin rolle som socialrådgiver, havde hun det ikke altid nemt i sit eget liv. Men Julle var en meget stærk kvinde, stærkere end hun selv anede. På Facebook har hun som sit yndlingscitater anført: "It never gets easier - You just get stronger." Citatet beskriver mere end noget andet den udvikling, Julle gennemgik fra hun var helt lille til sin død. Julle var både utrolig sårbar, men samtidigt ufatteligt stærk. Hun var en fighter, der kæmpede, ikke kun for sig selv, men for alle omkring sig.

Julle vil blive savnet. Vores tanker og dybeste medfølelse går til hendes familie og nærmeste.

*Pernille Bengtson og Susanne Both,
tidligere kollegaer på Frederiksberg Jobcenter*

Karrieretelefonen

Har du brug for hjælp til personlig afklaring og udvikling af dit jobforløb som socialrådgiver?

Ring til DS' Karrieretelefon. Du får en halv times coaching af en erfaren konsulent fra DS. Hensigten er at give støtte til og udfordre dine egne tanker om din jobmæssige fremtid.

Åben mandage kl. 15-18
på telefon 33 93 30 00

Læs mere på
socialraadgiverne.dk/karrieretelefon.

DYSSEGÅRDEN

Dyssegården er en psykiatrisk behandlingsinstitution med vores egen interne skole, der tilbyder følgende:

- Et 45 timers skole- og dagbehandlingstilbud/skemalagte aktiviteter i skole og afdeling
- Et roligt og overskueligt miljø med en daglig rutine og forudsigelighed, herunder fast genkendeligt personale
- Et skole- og dagbehandlingstilbud, hvor der altid er deltagende voksne, som har fokus på et **miljø fri for mobning**
- Morgenmad og frokost hver dag
- **Individuelle, ugentlige** psykologsamtaler
- Ugentlige gruppesamtaler

Alle børn og unge, der er indskrevet i vores dagbehandlingstilbud, ligger inden for Dyssegårdens målgruppe, som du kan læse mere om på <http://www.dyssegaarden.dk>

Avderødvej 32A, 2980 Kokkedal
dyssegaarden@dyssegaarden.dk
+45 48 20 78 00

”*De har tid. De giver omsorg.
De giver plads til dig –
selv når du har det dårligt.*”

- Tidligere beboer på Dyssegården

Aktiv i DS: Noget for dig - eller en anden sej socialrådgiver?

regionsleder

Det er dejligt at have fagligt engagerede regionsbestyrelser – og det var også et stort engagement, som prægede vores bestyrelsesseminar i Region Syd forleden. Her startede vi på at evaluere bestyrelsens arbejde for den igangværende to-årige valgperiode og dermed forberede beretning og visionsoplæg til vores generalforsamling den 5. oktober.

Det indgår som en del af evalueringen, om bestyrelsesmøderne fortsat skal holdes efter arbejdstid, hvor mange er godt trøjte, eller om vi skal holde møder i arbejdstiden – hvor mange synes, at det er svært at tage fri.

Det er dejligt, at medlemmer og tillidsrepræsentanter har lyst til at deltage i Dansk Socialrådgiverforenings medlemsdemokrati og på sigt måske få lyst til også at deltage i hovedbestyrelsens arbejde og dermed være med til at sikre den politiske fødekæde.

De nuværende regionsmedlemmer vil vide, at hovedbestyrelsens beslutninger og især fokus på udviklingsprojektet DS-2022 fylder meget i bestyrelsesarbejdet. At få liv i klubberne og få organisationsprocenten op er et must. Og vi er godt i gang. Men her under OK18 blev det mere synligt på arbejds-

pladserne, hvem der er medlem, og hvem der står udenfor fællesskabet.

Den politiske strategi er fortsat, at vi skal invitere de uorganiserede kolleger ind i DS og give dem kendskab til, hvordan vi via fællesskabet får bedre løn og ansættelsesforhold – og at DS støtter de enkelte klubber til at få lokale forbedringer igennem på de enkelte områder.

Arbejds miljø fremtræder meget forskelligt på arbejdspladserne, og er en højt prioriteret arbejdsopgave for DS – også fremover – hvor vi gerne vil have medlemmerne til kollektivt at reagere meget tidligere på de mange symptomer på dårligt arbejdsmiljø. Det kræver, at DS gennem hele organisationen sikrer ressourcer både centralt og regionalt. Nye metoder må afprøves, og kontakter til lokale politikere og direktører kræver sammenhold, opgavefordeling og samarbejde på mange niveauer.

Som I allerede nu kan høre, er der masser af relevante og spændende udfordringer, som kalder. Derfor vil jeg opfordre jer til at deltage i generalforsamlingen i jeres region den 5. oktober og enten stille op til bestyrelsen eller aktivt deltage i, hvem der skal vælges. Der skal også vælges lokale kandidater til Repræsentantskabsmøde den 23.-24. november, lige som der er mulighed for at stille op til følgende politiske poster: Formand, næstformand, medlem af Hovedbestyrelsen og som regionsformand i sin lokale region. Sommerferien kommer snart, så det er nu, det sker. Der er deadline for opstilling den 27. august.

Rigtig god OK18-afstemning – og god sommer.

ANNE JØRGENSEN, FORMAND, REGION SYD

DSKALENDER

Læs mere om arrangementerne – og se flere
– på www.socialraadgiverne.dk/kalender

5. juni, København

Seniorer i Øst mødes kl. 12-14 til frokost på Restaurant Karla, Dan-tes Plads 1.

7. juni, Odense

Faggruppen Skole- og dagtilbudsso- cialrådgivere holder generalforsam- ling med temaoplæg og videndeling.

7. juni, Odense

11. juni, Esbjerg

DS Syd fejrer DS' 80 års-jubilæum

27.-29. august, Vejle

TR-uddannelse: TR i DS.

30.-31. august, Middelfart

Faggruppen Børne og ungdomspsy- kiatri holder seminar.

4.-6. september, Vejle

TR-uddannelse: TR forhandler.

10.-12. september, Vejle

TR-uddannelse: TR i DS.

12.-14. september, Vejle

TR-uddannelse: Stats TR i DS.

20. september, Odense

Faggruppen Hjemløse holder gene- ralforsamling og temadag om men-

nesker på kanten af samfund og ar- bejdsmarked.

5. oktober, Valby

DS Region Øst holder generalfor- samling. Og dit bidrag er vigtigt.

8.-10. oktober, Vejle

TR-uddannelse: TR og medlem.

22.-24. oktober, Vejle

TR-uddannelse: TR i DS.

23.-24. november, Aarhus

DS' Repræsentantskabsmøde

Ferie med bonus

Når du er medlem af Dansk So- cialrådgiverforening, kan du blive medlem af Forbrugsfor- eningen og spare penge på for eksempel din ferie, når du betaler med dit forbrugsfor- eningskort. Du får 17 procent bonus på Forbrugsforeningens ferieboliger og 4-10 procent hos de rejsebureauer, ferieste- der og hoteller, som Forbrugs- foreningen samarbejder med.

Se på forbrugsforeningen dk, hvor du får bonus.

KLUMMEN SKRIVES PÅ SKIFT AF SOCIALRÅDGIVERNE

KARINA ROHR SØRENSEN, HENRIK CHRISTENSEN, IDA LOUISE JERVIDALO, LONE KIDMOSE OG SINE SØNDBORG MARCUSSEN

Hvordan er det mon for et barn eller en ung at blive afhørt? Forstår de ord som "varetægt", "sikret institution" og "frist"? Får de oplyst deres rettigheder på en måde, som betyder, at de rent faktisk kan gøre brug af dem? Eller betyder det at være på en politistation eller i retten med en masse voksne omkring sig – at de alt for ofte bliver tilskuere og ikke deltagere i deres egne sager?

Det er vi optagede af i Døgnvagten i København. Vi har tidligere lavet forsøg med varetægt i eget hjem – og vi fortsætter med at holde fokus på de unge københavnere, der kommer i kontakt med retssystemet. Dette år betyder det, at alle medarbejdere fokuserer på det vi kalder "børnevenlig retspleje".

En af Døgnvagtens kerneydelser er at repræsentere de sociale myndigheder, når et barn eller en ung afhøres af politiet, fremstilles i grundlovsforhør – eller fristforlægges i sager, hvor de unge er varetægtsfængslede.

Vi vil rigtigt gerne blive endnu bedre til at løfte den rolle – fordi det er afgørende vigtigt, at de børn og unge, der afhøres, også reelt forstår, hvad der foregår, og hvad deres rettigheder og muligheder er. Derfor bruger vi 2018 på at blive klogere på, hvordan vi – ved at gøre noget andet end det vi plejer – kan medvirke til at børn og unge i højere grad inddrages.

Målet er at sørge for, at børn og unge bliver vejledt

– og forstår deres rettigheder, at børnene oplever, at de bliver lyttet til – og at det bliver muligt for dem reelt at gøre brug af deres rettigheder, og at de får sagt det, der er vigtigt for dem.

Det handler også om at sikre, at de hensyn, der skal tages til barnets sociale forhold, bliver overvejet og dokumenteret i domsbogen, samt at der tales med alle børn forud for at afhøringen starter, så vi har et indtryk af barnets modenhed, som kan dokumenteres i retsunderretningen.

Det handler kort sagt om at stoppe op og se på, om vi kan løse opgaven bedre, med mere kvalitet og med større og mere ensartet faglighed og metode.

Det er vores håb, at vi kan medvirke til et øget fokus på børnevenlig retspleje, herunder også hos de andre professionelle – politi, dommere og anklagere. Så derfor bruger vi året på at læse internationale retningslinjer, spændende litteratur og lave intern undervisning. Om alt går vel, munder det ud i nye arbejdsgange – der sikrer, at børn og unge, der er i kontakt med retssystemet, oplever sig set og hørt. **S**

tanker fra praksis

Telefonerne er åbne
mandag-fredag kl. 9-14

SEKRETARIATET
Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B
1253 København K
Tlf: 70 10 10 99
ds@socialraadgiverne.dk

REGION ØST
(dækker Region Hovedstaden
og Region Sjælland)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Øst
Kornerups Vænge 12, 2
4000 Roskilde
Tlf: 33 38 62 22
ds-oest@socialraadgiverne.dk

REGION SYD
(dækker Region
Syddanmark)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Syd
Vesterballevej 3A
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf: 87 47 13 00
ds-syd@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Odense
Lumbyvej 11, opgang C, 2.th.
Postboks 249
5100 Odense C
Tlf: 87 47 13 00

REGION NORD
(dækker Region
Nordjylland
og Region Midtjylland)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Nord
Søren Frichs Vej 42 H, 1.th
8230 Åbyhøj
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Holstebro
Fredericiagade 27-29
7500 Holstebro
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Aalborg
Hadsundvej 184 B
Postboks 764
9000 Ålborg
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN
(Jobformidling)
FTF-A (hovedkontor)
Snorrengade 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONSKASSEN
PKA
Administration
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger
henvises til hjemmesiden
socialraadgiverne.dk
Se under "Om DS" eller under
"Medlemsgrupper".

Af hjertet tak!

Af gode grunde stopper jeg lidt før tid som næstformand. De store dagsordener, vi kæmper for, har trange kår. Derfor håber jeg, at jeg fra Christiansborg kan være med til at udvikle en ny socialpolitisk vision. Den investerer i mennesker og skaber betingelser for, at socialarbejdere kan gøre deres arbejde ordentligt.

Af hjertet tak for at måtte tjene jer i næsten seks år. Jeg har givet alt, hvad jeg har haft i mig, og hver dag har jeg mindet mig selv om, hvor heldig jeg har været.

Den røde tråd i mine opstillingsgrundlag har været et fokus på viden, engagement og udvikling af faget. På det, som binder alle socialrådgivere sammen. På den ild, som fik os til at vælge denne profession. Det mandat har I givet mig igen og igen. Det har jeg dagligt levet ud, fordi jeg grundlæggende tror på, at skal vi for alvor overkomme de udfordringer, vi står i, så skal det ske gennem faget.

Jeg ser mere og mere, at socialrådgivere finder modet til at gå sammen for at formulere faglige svar på udfordringer. Jeg ved nu, efter at have undersøgt det i seks år, at det ikke alene er en vision. Det er faktisk muligt. Mit sidste budskab til jer er, at det skal I også tro på!

Jeg stillede op som næstformand, fordi fokus var for ensidigt på løn og ansættelse, og fordi jeg og mange andre fagfæller oplevede DS som noget fjernt. Den tid er forbi. DS er blevet et levende, fagligt fællesskab.

Jeg har forsøgt at lægge skinner ud til at styrke faget. Vi er på vej til at udvikle en ny infrastruktur for viden gennem faggrupperne.

Og det er lykkedes ud fra forskningsresultater og eksempler fra praksis at indprente i bevidstheden hos nærmest alle, at investeringer i børneområdet betaler sig – både menneskeligt og økonomisk.

Investeringerne handler langt fra kun om flere ressourcer. Investeringen er faglig, og den vigtigste vej til at skabe kvalitet handler om at arbejde holistisk med organisationen. Derfor har ”ledelse” også fyldt meget for mig. Det er afgørende, hvem der er på posterne, fordi det har stor indflydelse på, hvordan rammerne udvikler sig. De gode eksempler står ikke i kø. Det er en vigtig aktionsform at finde og dele de gode eksempler. Det gælder også om at lave en uddannelse, der satser på den områdespecifikke, faglige ledelse.

Bureaukratiet kvæler faglighed i alt for stort omfang. Kampen for kvalitet i arbejdet med udsatte mennesker er en kamp for at kunne arbejde relationelt. Tre aspekter er afgørende: Rum og tid til relationer, videndeling mellem kolleger og beføjelser til at beslutte og handle. Dem, som skaber en kultur og en organisation, der rummer det, vil lykkes.

Glem aldrig, at viden er den største kampmuskul, vi har. Det er vores evne til at bruge den, der afgør, om vi får ændret på betingelserne, så vi bedst kan hjælpe borgerne. Det er det, som DS fortsat bør samle sig om i fremtiden. **S**

Niels Christian Barkholt fratræder som næstformand pr. 1. juli. Han har valgt at stille op som folketingskandidat for SF i Københavns Omegns storkreds.

leder

